Gemeente Asten

Plan van Aanpak
Nafase Coronacrisis
gemeente Asten

Bezoekadres Koningsplein 3 | 5721 GJ Asten
Postadres Postbus 290 | 5720 AG Asten
T (0493) 671 212 | F (0493) 671 213
www.asten.nl | gemeente@asten.nl

Titel:	Plan van Aanpak Nafase Coronacrisis gemeente Asten
Versie:	1.0
Datum:	juni 2022
Auteur(s):	Bart van Houts

Inhoudsopgave

1. Inleiding 2
1.1 Aanleiding 2
1.2 Proces Nafase binnen crisisbeheersing 2
1.3 Doelstelling Plan van Aanpak Nafase 2
1.4 Proces 3
1.5 Leeswijzer 3
2. Analyse 4
2.1 Foto van de gemeente Asten 4
2.2 Interne Analyse 7
3. Conclusies onderzoek 16
3.1 Doelstelling 16
3.2 Algemene conclusies 16
3.3 Conclusies per doelgroep en thema 16
4. Aanbevelingen 20
4.1 Huidige visie en de toekomst 20
4.2 Aanbevelingen voor de korte termijn 20
4.3 Aanbevelingen voor de lange termijn 21
4.4 Algemene Conclusie 23
Bijlagen 24
Bijlage 1 Methodiek proces Nafase 24
Bijlage 2 DESTEP 26
Bijlage 3 Gespreksverslagen dialoog 28
Bijlage 4 Rapportage TIP Asten 47

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Covid-19 vormt een van de grootste naoorlogse (nationale) crises in Nederland. Na de eerste besmettingen in China eind 2019, testte op 27 februari 2020 in Nederland voor de eerste keer een patiënt positief op het coronavirus. Vanaf dat moment werd gestart om vanuit de overheid de crisis te beteugelen.
Zowel op nationaal, regionaal en lokaal niveau is er vanuit een crisisstructuur gewerkt om zo goed als mogelijk in te spelen op de complexiteit en grote dynamiek van deze crisis. De rol van ons, de lokale overheid, is in die periode ook aan verandering onderhevig geweest; zoals de stap van noodverordening naar de Tijdelijke Regeling Maatregelen (TRM).
Net zoals andere crises, zijn we gedurende de crisis begonnen met het opmaken van de balans om de gevolgen voor onze gemeente in kaart te kunnen brengen. De coronacrisis begon als een gezondheidscrisis; maar ontwikkelde zich al snel tot een economische en breed maatschappelijke crisis. In het Plan van Aanpak Nafase onderzoeken we wat de gevolgen zijn van de gezondheidscrisis, de economische crisis en de sociaal-maatschappelijke crisis op de Astense gemeenschap. Wanneer we kijken naar de gezondheidscrisis in Asten; kunnen we de volgende cijfers overleggen over de periode 27 februari 2020 tot 20 juni 2022 (bron: coronadashboard VRBZO):

Cijfers Gezondheidscrisis gemeente Asten
Aantal geregistreerde besmettingen: 8.103
Ziekenhuisopnamen: 117
Overlijdens: 21

Voor het volledige beeld vindt u in onderstaande tabel een overzicht van het aantal overledenen in de afgelopen vijf jaar (dus ook voor de coronapandemie).

Het totaal aantal overleden personen in Asten
2017: 153
2018: 180
2019: 150
2020: 171
2021: 177
2022: 82 (aantal tot en met 22-06-2022)

Om diverse redenen (zoals effecten van lockdowns; verschil in registratie over de periode) is het moeilijk om conclusies te trekken uit bovenstaande cijfers. Bovendien geeft het geen beeld over de economische crisis, de sociaal maatschappelijke crisis en aspecten van de gezondheidscrisis die niet geregistreerd zijn (zoals Long-Covid). In dit rapport proberen we iets meer bloot te leggen over het 'verhaal' achter de cijfers.

1.2 Proces Nafase binnen crisisbeheersing

Gemeenten hebben als onderdeel van het openbaar bestuur een algemene zorgplicht voor hun inwoners en vervullen daarmee een essentiële rol in de crisisbeheersing. Naast de verschillende hulpverleningsdiensten zijn gemeenten vanaf het eerste moment in een crisis uitvoerend betrokken. Nadat de hulpverleningsdiensten klaar zijn met hun werkzaamheden liggen er voor gemeenten vaak nog taken in het verschiet.

Binnen bevolkingszorg (de gemeentelijke kolom binnen de rampenbestrijding) is hiervoor het proces 'Preparatie Nafase' ingericht. Tijdens de crisis wordt een overdrachtsdocument gemaakt met aanbevelingen voor de getroffen gemeente die hier vervolgens een doorvertaling van maakt voor de eigen organisatie (in de vorm van een plan van aanpak). 'Preparatie Nafase' wordt dan 'Nafase'. Na een centrale crisisaanpak breekt nu de fase aan waarin we als gemeente aan de lat staan voor lokale verbetering en vernieuwingsaanpakken.

1.3 Doelstelling Plan van Aanpak Nafase

De algemene doelstelling van het proces Nafase luidt: Het zo snel mogelijk terugkeren naar een geaccepteerde situatie en het zoveel als mogelijk in reguliere structuren (samen)werken om doelstellingen te halen.

We hanteren een bredere interpretatie voor dit voorliggende plan. Enerzijds vanwege de aard en omvang van de crisis en anderzijds omdat we gebruik willen maken van de bevindingen uit de analyse, ongeacht of ze een direct gevolg zijn van deze coronacrisis.

1.4 Proces

Gedurende de crisis zijn we constant op de hoogte gebracht van het actuele beeld. Door fluctuering in besmettingen, ziekenhuisopnamen en de daaruit volgende maatregelen was het noodzakelijk om in scenario's te denken. Ook voor de toekomst blijft het raadzaam om rekening te houden met een veranderend beeld. Vanuit die gedachte hebben we informatie ingewonnen. We zijn gestart in onze organisatie en hebben daarna beelden opgehaald bij de gemeenteraad en het college.

Extern hebben we gebruik gemaakt van onze contactambtenaren. Er is aansluiting gezocht bij reguliere overleggen om een beeld te vormen van de diverse doelgroepen binnen de Astense gemeenschap. Tot slot is via TIP-asten een beeld opgehaald bij onze inwoners; waarbij de uitkomsten van de eerdere gesprekken zijn gebruikt om tot een concrete vraagstelling te komen.

Met dit plan van aanpak is de nafase niet afgerond; integendeel. Het is gebruikelijk dat de nafase nog lange tijd doorloopt; al zal dit zoveel mogelijk binnen de reguliere processen worden ondergebracht. Bovendien heeft het coronavirus de eigenschap om ons te verrassen, dit is een gegeven waar we blijvend rekening mee zullen moeten houden. Van de Astense organisatie (en gemeenschap) wordt dan ook grote mate van flexibiliteit gevraagd. We zullen gezamenlijk moeten leren omgaan met veranderingen.

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt allereerst ingegaan op de uitgangssituatie. Hoe staat de gemeente Asten er voor op basis van de analyse? We kijken hierbij ook naar externe factoren waar we zelf geen invloed op hebben, maar waar we lokaal mee moeten omgaan.
In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de resultaten van de analyse in hoofdstuk 2. We proberen onze bevindingen te wegen en de implicaties op diverse niveaus te concretiseren.
In Hoofdstuk 4 gaan we deze weging omzetten in mogelijke acties. Welke aanbevelingen kunnen onze organisatie en onze gemeenschap helpen om op korte of lange termijn uitdagingen het hoofd te bieden, of juist kansen te benutten?

2. Analyse

Om een zo compleet mogelijk beeld van de (huidige) toestand in onze gemeente, maar ook organisatie te krijgen hebben we gebruik gemaakt van een 'praatplaat'. Deze methodiek is opgenomen in bijlage I en heeft de basis gelegd voor een gestructureerde aanpak van de nafase.

2.1 Foto van de gemeente Asten (externe analyse)

In dit hoofdstuk gaan we kijken welke invloed de coronacrisis speelt, of heeft gespeeld in onze gemeente. Daarnaast kijken we ook naar andere factoren die invloed hebben op het functioneren of welbevinden van onze inwoners, verenigingen en het bedrijfsleven. Middels bijeenkomsten, dialogen (met de 'praatplaat-methodiek), onderzoek (tip-asten) en informatie van onze ambtenaren, hebben we getracht een zo compleet mogelijk beeld van de 'buitenwereld' te krijgen. Na de foto (want het blijft een momentopname), kijken we ook naar onze eigen organisatie.

2.1.1 Analyse per deelthema

De focus van dit plan van aanpak ligt op de gemeente Asten; maar om tot een goede vraagstelling binnen de dialogen en bijeenkomsten te komen is ook kennis nodig van (algemene) externe invloedsfactoren. Hiervoor is de DESTEP-methode gebruikt. Deze uitkomsten kunt u raadplegen in bijlage 2. In deze paragraaf worden de conclusies van de diverse bijeenkomsten en dialogen gedeeld. De complete uitwerking van al deze gesprekken zijn integraal opgenomen in bijlage 3.

2.1.2 Dialoog doelgroep vertegenwoordiging

Om de uitkomsten van de interne analyse te staven (paragraaf 2.2.), maar ook om een actueel beeld te krijgen (interne analyse vond eerder plaats), zijn we ook de dialoog aangegaan met vertegenwoordigers van een aantal doelgroepen.

Horecaondernemers en KHN Asten

Deze doelgroep maakt zich zorgen over de toekomst. Na het opheffen van de coronamaatregelen, is de omzet (gemiddeld genomen) nog niet op het niveau wat het hoort te zijn. Uitgestelde betalingen zullen gevorderd worden en kunnen voor financiële moeilijkheden zorgen. Daarbij komt nog dat er problemen zijn met het vinden van (goed) personeel, dit is een voorwaarde om tot de noodzakelijke omzet te komen. De sector is blij met de aandacht (stimuleren en meedenken) vanuit de lokale overheid en willen deze goede samenwerking graag voortzetten.
Wel is er een concrete behoefte aan duidelijkheid vanuit de gemeente Asten:

- In rekening brengen huur van gemeentegrond (terrasbelasting)
- Verruiming opstelling terassen (zoals in 2020 en 2021) en dit structureel opnemen in beleid
- Behoefte aan bestuurlijk overleg tussen KHN Asten en nieuwe portefeuillehouder

Ondernemersverenigingen (OVA, ICAS en CMA)

Er zijn grote, individuele verschillen: waar sommige bedrijven floreerden hadden andere bedrijven het moeilijk. Sommige bedrijven hebben het nog steeds moeilijk en zullen het mogelijk nog jaren moeilijk hebben, doordat al het investeringskapitaal en alle reserves (zowel zakelijk als privé) zijn ingezet. Er zijn zover bekend geen bedrijven die als gevolg van de coronacrisis zijn gestopt dan wel failliet zijn gegaan. Personeelstekorten en materiaaltekorten waren voor corona al gaande, maar zijn versneld en versterkt door de coronacrisis. De gevolgen hiervan blijven naar verwachting nog lang voelbaar.

Er zijn ook hier grote zorgen over de afrekening die mogelijk later dit jaar nog gaat komen. Dat leidt er onherroepelijk toe dat sommige bedrijven alsnog omvallen. Daar moet een oplossing voor gevonden worden. Er zijn reële zorgen over andere potentiële crises met grote (financiële) gevolgen, zoals de negatieve ontwikkelingen rondom energie, materialen en personeel.
Tijdens de crisis was het lastig omdat alles op nationaal niveau werd bepaald en er lokaal geen/weinig speelruimte was om pragmatisch met zaken om te gaan. Toch was er het gevoel dat de gemeente meer had kunnen doen om ondernemers te helpen. Voorbeeld is het niet kunnen bijspringen bij de OZB of de Reclamebelasting (in de communicatie werd niet altijd duidelijk waarom iets wel of niet werd gedaan).

Er zijn ook positieve punten te benoemen. Zo was en is veel direct en laagdrempelig overleg met het ambtelijk apparaat en dat is zeer waardevol. De toenadering naar elkaar en solidariteit onder elkaar was groot en dat is mede te danken aan de gezamenlijke inzet van ondernemers en gemeente. De crisis heeft qua creativiteit soms ook weer het beste in ondernemers naar boven gehaald.

Aandachtspunten voor de gemeente Asten:

- Wees soepel en geef ondernemers de ruimte om te ondernemen. Houd de extra ruimte die tijdens de coronacrisis is gekomen in stand (bijv. ruime terrassen).
- Doe datgene dat je communiceert, maar ben ook helder in wat je niet kunt doen.
- Een goede verstandhouding begint met begrip en een open houding richting ondernemers.
- Blijf aandacht geven aan lokale solidariteitsacties (o.a. Koop Lokaal).
- Er zullen ook oplossingen moeten komen voor de andere crises (energie, personeel, materiaal), al ligt dat vooral ook op nationaal niveau.

KBO/Seniorenvereniging
Er is een negatieve trend ingezet op het gebied van participatie en lidmaatschap. Deze ontwikkeling is al eerder ingezet en dus niet per definitie te wijten aan de coronacrisis. Vrijwilligers zijn er op dit moment voldoende. De meeste ouderen pakken de draad weer op en gaan ervanuit dat de crisis nu voorbij is; maar een kleine groep is nog wat angstig na het afschalen van de maatregelen (is het te vroeg?). Het KBO geeft aan geen signalen over vereenzaming te ontvangen maar het is ook de vraag of die bij het KBO terecht komen. Nader onderzoek is hiervoor nodig en daarvoor gebruiken we de enquête van TIP-Asten.
Er worden ook kansen gezien op het vlak van digitalisering en afstemming met Onis (en wellicht het Sociaal Team Asten). Ook is er de hoop dat het nieuwe gemeenschapshuis een aantrekkende werking zal hebben.

ZLTO Asten
De dialoog met deze doelgroep laat zien dat corona voor problemen heeft gezorgd, maar dat daarnaast nog andere factoren een rol spelen en een versterkend effect kunnen hebben in bepaalde sectoren. Het gros van de agrarische bedrijven heeft het eigen vermogen in deze 2 jaar zien slinken. Op het gebied van corona zien we sectorbreed een tegenvallende opbrengstprijs en onzekerheid over het al dan niet terugbetalen van de Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL). Tegenover de dalende inkomsten, staat een toename aan personeelskosten (doorbetaling van zieken en een coronatoeslag bij uitzendbureaus).

Naast de coronacrisis heeft de sector te maken met grote opgaven; die voor extra kosten zorgen.

Kort samengevat:

- Emissiereducerende maatregelen in stallen voor 01-01-2024 (tussen € 200.000 en € 300.000 per bedrijf). Daarbij komt dat de bouwkosten enorm gestegen zijn.
- Stijging van energiekosten; dit werkt door op hogere prijzen voor o.a. voer en kunstmest. De prijzen met supermarkten liggen voor lange tijd vast en om niet in problemen te komen zijn tussentijdse afspraken nodig. Ook kan het doorwerken op het onderwerp duurzaamheid omdat er goedkopere (minder duurzame) alternatieve gekozen kunnen worden om kosten te besparen.
- Stikstof/Gebiedsgerichte aanpak: in Asten ligt de Groote Peel dat is aangemerkt als Natura 2000 gebied. In de zones om Natura 2000 gebieden ligt landelijk een opgave om de stikstofuitstoot fors terug te dringen omwille van natuur, woningbouw, bedrijventerreinen.
- In 2022 komen weer nieuwe opkoopregelingen vanuit het rijk waar bedrijven aan zullen meedoen en hun bedrijf beëindigen.
- In de glastuinbouw is een positief effect te zien; gezond leven (glasgroente) en huis gezellig maken (bloementeelt). In de glastuinbouw was tijdens Corona een positief effect te zien: gezond leven (glasgroente) en huis gezellig maken (bloementeelt). Inmiddels heeft deze sector te maken met de gestegen gasprijs, waardoor een deel van de ondernemers de kassen (een deel van het jaar) leeg laat staan.

Rol overheid
Een ondersteunde rol in bovenstaande kwesties ligt vooral op een hoger overheidsniveau. We hebben het hier dan over het openbreken van contracten tussen bedrijven (tussenhandel) en supermarkten; het gemakkelijker geld verstrekken door de banken, de herinvestering voor de stalaanpassingen voor 1 januari 2024 en herwaardering op het gebied van voedselproductie.

Voor wat betreft de lokale overheid wordt het onderwerp huisvesting arbeidsmigranten aangehaald. Het blijkt moeilijk om draagvlak in een omgeving te krijgen voor de huisvesting van arbeidsmigranten. De verplichte dialoog met de buurt maakt het er niet gemakkelijker op.

Er wordt geconcludeerd dat er een bijzonder moeilijke tijd voor de agrarische sector is aangebroken met veel veranderingen en veel onzekerheden voor de individuele bedrijven die zijn effect zal hebben in het buitengebied.

Kinderopvang
Binnen de kinderopvang hebben de meeste zorgen een directe relatie met de destijds geldende coronaregels en verdwenen dan ook na versoepelingen. Deze problemen hebben een sterk sociaal-maatschappelijk karakter, zoals de 'korte lontjes' bij ouders, en het (te) makkelijk gebruik maken van noodopvang. Moeilijker te vatten, is het effect op de ontwikkeling van de jongste kinderen. Op jonge leeftijd zijn ze bezig geweest met zaken als mondkapjes en quarantaine, dit moeten we niet onderschatten. Tot slot is er vanuit de kinderopvang aangegeven dat reeds kwetsbare kinderen, tijdens de coronamaatregelen nog kwetsbaarder zijn geworden. Onduidelijk is of dit afneemt na de versoepelingen.
De afgelopen periode heeft ook een aantal positieve kanten laten zien. Zo is het contact met (anderstalige) ouders versterkt en betrokkenheid hierdoor vergroot. De lockdown gaf veel saamhorigheid; partners die nauw met elkaar optrokken om problemen en 'erge gevallen' aan te pakken en op te lossen. Naast de korte lontjes is er ook een andere kan die net zo veel aanwezig is (of misschien wel meer). Er heerst nog steeds een groot 'wij-gevoel' en mensen hebben iets voor elkaar over.

Primair onderwijs
Binnen het primair onderwijs zijn grote zorgen over het personeel. Enerzijds de hoge werkdruk en anderzijds de krapte op de arbeidsmarkt. Het gebrek aan personeel leidt er soms toe dat gelden die beschikbaar worden gesteld (om mogelijkheden voor kinderen te creëren) niet benut kunnen worden. Het werken op afstand geeft minder verbondenheid met de organisatie (zaken zijn minder zichtbaar). Zorgen zitten hem ook in het sociale aspect. Kinderen hebben noodgedwongen andere vormen van contact en vrije tijdsbesteding, minder buiten spelen, meer achter schermen. En dit heeft ook invloed op schoolse zaken.

Er zijn veel raakvlakken met de kinderopvang, zoals de korte lontjes bij ouders, kwetsbare gezinnen die kwetsbaarder worden. Maar wat ook opvalt zijn dat er juist ook problemen in de gezinnen ontstaan waar voorheen nooit problemen waren (sterke relatie met lockdown en verandering van thuisdynamiek). Ook in het primair onderwijs zijn positieve kanten van de coronacrisis te belichten; zoals de kracht van het digitale onderwijs. Dit kan een doorvertaling krijgen te ontwikkelen onderwijsmethodes. Er kan op deze manier veel meer behoefte gestuurd worden gewerkt. Duidelijk zichtbaar is het besef van hygiëne, dit heeft een grote boost gekregen. Kansen liggen er ook in de krapte op de arbeidsmarkt. Hierbij wordt aangehaald hoe bijvoorbeeld ziekenhuizen gebruik maken van vrijwilligers en gepensioneerden. Ook demografische ontwikkelingen (zie ook DESTEP in bijlage 1) dwingen het onderwijs om na te denken in nieuwe mogelijkheden.

Onis Welzijnswerk
Een versterking van een trend die al in gang gezet is, is de complexiteit en individualisering van de inzet van het jongerenwerk (zoals psychische problematiek). Onis is in de crisisperiode heel zichtbaar geweest, mede doordat er steeds meer naar het welzijnswerk gaat (o.a. door tekorten in de zorg).
Op het gebied van ouderen constateert Onis (net als de KBO) dat er nog een kleine groep bang is om weer te participeren. Bij deze groep is en blijft eenzaamheid een belangrijk thema. Een ontwikkeling die geheel te wijten is aan de coronacrisis, is de vertraging de is ontstaan bij het vluchtelingenwerk. Bij de schulddienstverlening lijkt een toename te zijn. Dit wordt niet alleen door corona veroorzaakt, maar is ook terug ter herleiden naar andere ontwikkelingen (prijsstijgingen etc.).

Kansen worden ook door Onis gezien in het digitaal werken; steeds meer mensen worden hier vaardig in. Er zijn voldoende vrijwilligers en Onis geeft aan dat er veel jonge vrijwilligers zijn. De organisatie is 'plat' en toegankelijk, maar heeft op alle terreinen last van een hoge werkdruk. In 2022 staan een aantal ontwikkelingen te wachten zoals veranderingen in wetgeving (kostendelersnorm), inzet tijdens de Oekraine-crisis en het nieuwe gemeenschapshuis.
Tot slot: Bij Onis is ook een verzoek gekomen om 'iets' te doen met de problematiek rondom long-covid.

2.2 Interne Analyse

De interne analyse richt zich op de ambtelijke organisatie, gemeenteraad, College van B&W en de verschillende beleidsterreinen (die natuurlijk ook extern gericht zijn).

2.2.2 beleidsterreinen/thema's

Het college, de gemeenteraad en beleidsambtenaren zijn gevraagd om mee te denken over de aanpak van de nafase. Deze input is meegenomen in het onderzoek onder onze inwoner (TIP-Asten). De onderstaande antwoorden zijn gebaseerd op de persoonlijke ervaringen, maar ook die van de externe contacten van de ondervraagden. De overlap in thema's in vergelijking met de vorige paragraaf geeft een bevestiging dat we tijdens de crisis ons vizier ook naar de buitenwereld gericht hebben. De complete gespreksverslagen kunt u vinden in de bijlagen; in dit verslag beperken we ons tot de conclusies. De gesprekken vonden plaats tíjdens de coronacrisis (september 2021).

Gesprekken met Gemeenteraad en College B&W

Er zijn zorgen over de jongeren binnen onze gemeente; wat is het échte beeld? Jongeren hebben achterstanden opgelopen op diverse vlakken (sociaal, onderwijs, arbeidsmarkt etc.). Mogelijk dat we hier in de toekomst last van krijgen. De 'waardering' van contacten is na deze crisis wel duidelijk geworden. Jongeren worden als kwetsbare groep gedefinieerd; daarnaast komen tijdens de gesprekken nog de volgende groepen naar voren:

- Ouderen (thema's zoals eenzaamheid, waar overigens ook buiten de crisis al in wordt geïnvesteerd)
- Arbeidsmigranten: een grote groep binnen onze gemeenschap (lagere vaccinatiegraad?). We moeten ervoor zorgen dat ze begrijpen wat er gebeurt en wat de eigen verantwoordelijkheid is.
- Laaggeletterden en anderstaligen: veel moeite om op de hoogte te zijn van alle regels en maatregelen en deze vervolgens te begrijpen.

Het is niet duidelijk of bestaande problemen (voor de crisis) zijn verergerd en deze toename structureel is; als voorbeeld geldt de verslavingsproblematiek. Is deze toename structureel? Concluderend wordt gesteld dat voor de kwetsbare groepen gebruik gemaakt moet worden van de bestaande sociale netwerken/ welzijnsinstanties, met een bijzondere focus op degenen die tussen de wal en het schip terecht zijn gekomen (ongeacht tot welke groep ze behoren).

<u>Verenigingsleven</u>

Verenigingen hebben moeite met opstarten. Dit zit hem in de terugloop van leden, maar zeker ook in de leden die wegblijven omdat er angst is. Destijds speelde ook de onduidelijkheid over de vaccinatiegraad bij andere leden (mogelijke tweedeling), die ook in algemene zin dreigt voor de hele maatschappij). Neem je als gemeente het initiatief om hier iets aan te doen, of past een afwachtende houding?

<u>Centrumontwikkeling</u>

Het is onduidelijk hoe de horeca er voor staat. In zijn algemeenheid heeft de Horeca moeite om personeel te vinden/terug te krijgen. Aanwezigheid van horeca is belangrijk voor een vitaal centrum, dus gevolgen van wegvallen zijn hierin aanzienlijk.
Als gemeente moeten we waakzaam zijn op maatregelen die moeilijk terug te draaien zijn (zoals de omzetting van detailhandel naar woonruimte). Het is belangrijk om het aantal m2 detailhandel op peil te houden alsook de variatie in aanbod. Dit heeft invloed op de aantrekkingskracht.

Het is niet aan de gemeente om financiële problemen van bedrijven op te lossen, buiten de uitvoering van sociale wetten. Wel meedenken en kijken naar faciliterende mogelijkheden en koop lokaal blijvend stimuleren. Hetzelfde principe geldt voor de evenementen (faciliteren).

<u>Rol/taak van de gemeente als lokale overheid</u>

Waar heb je invloed op en waar niet? Dat is best ingewikkeld maar duidelijk is dat het aan onszelf is om dit te bepalen. Vooral stimuleren, ondersteunen (op gang helpen). We hebben als lokale overheid vooral een aanjagende functie.
Inwoners ruimte en vrijheid geven. Verantwoordelijkheden daar laten liggen waar ze horen; aan ons de taak om duidelijke kaders te scheppen. Van belang is te beoordelen of bestaande doelstellingen (toekomstagenda) aanpassing behoeven of, om ze te bereiken, anders moeten worden aangevlogen. Met betrekking tot de nafase bepalen we graag zelf met onze inwoners wat er moet gebeuren en hoe. We stemmen af binnen de regio en maken gebruik van aangeboden

instrumenten en data, best practices en adviezen van bijv. de Veiligheidsregio en de VNG. De gemeente heeft een cruciale rol als het gaat om Communicatie.

Laten we vooral ook kijken en gebruik maken van de positieve effecten van Corona (versnellers, kansen, data zoals minder echtscheidingen, minder geweld, meer zelfwerkzaamheid, minder inbraken).
We moeten kritisch zijn op aannames, zoals 'grote achterstand in het onderwijs' (indruk van minister Slob). Focussen op (onderbouwde) feiten.
Zorg voor een zichtbare overheid; laat zien wat je doet en wat je gedaan hebt. Geldt niet alleen in de handhaving, maar bijvoorbeeld ook voor de aanpak van de nafase. Een actieve en heldere communicatie is belangrijk. Corona heeft niet alleen maar negatieve kanten. Het kan ook werken als versneller van kansen en ontwikkelingen, zoals t.a.v. de digitalisering en het thuiswerken. Dit soort positieve effecten moeten ook zichtbaar worden om er gebruik van te kunnen maken, juist ook in de herstelfase.

Conclusie
Zo snel als mogelijk terugkeren naar de situatie van vóór de Coronacrisis. Op dezelfde voet doorgaan als vóór de coronacrisis, ook al komen de accenten anders te liggen en kunnen we (versnellings)kansen benutten. Bovenstaande met de nadruk/focus op het stimuleren van gemeenschapszin.

Dialoog programmamanagers en Teamleiders
De programmamanagers en teamleiders is gevraagd om de invloed van de coronacrisis op hun beleidsveld te beoordelen, maar ook om een inschatting te maken van de effecten op de 'buitenwereld'. Veel informatie komt uit het 'veld' vanuit de contacten van de betrokken ambtenaren.

Thema: Centrumontwikkeling / economie
Over het algemeen gaat het goed en worden geen hele grote problemen voorzien. Een sector die het wel lastiger heeft, is de horeca. Men wil gewoon weer ondernemen. Meeste vragen vanuit economie hebben betrekking op het tekort aan personeel (ook arbeidsmigranten) en ruimtegebrek

Tijdens de crisis hebben versnellingen plaatsgevonden op bijvoorbeeld digitalisatie/online (een tendens die al gaande was). Er zijn ook andere fenomenen (zoals blurring) waarbij de regels van de overheid tegen kunnen werken in het innovatief ondernemen. Onze rol is faciliteren en op sommige punten initiëren (samen doen). De uitdaging is om zoveel mogelijk mensen naar het centrum te krijgen en te houden. Het programma met het thema Centrumontwikkeling is nog belangrijker geworden richting de toekomst.

Thema: Financiën
De gemeente Asten is door het Rijk goed gecompenseerd en heeft maximaal inzet gepleegd op rijksmiddelen die beschikbaar zijn gesteld. Vanuit financiën is er geen indicatie van achterstalligheid in betaling belastingen of portefeuille debiteuren.

Thema: Vitale kernen
Vraag naar woningen is gigantisch, mede door lage rente. Daarbij komt dat de inkomensverschillen groter zijn geworden, voor lagere categorie inkomen is het erg lastig om aan een woning te komen. Wat gebeurt er als de rente weer gaat stijgen? Dit is een uitdaging voor de langere termijn.

Woonomgeving en faciliteiten zijn nog belangrijker geworden (gemiddeld genomen brengen inwoners meer tijd thuis en in de nabije woonomgeving door). De Huisvesting arbeidsmigranten is een uitdaging; zaak om hier meer regie op te pakken als gemeente (versterking gedachte vitale kern). De vraag is of de genoemde ontwikkelingen verband houden met corona omdat ze voorheen ook al speelden.

Thema: Transformatie buitengebied
Weinig schade of bedreiging door Corona in zijn algemeenheid (op individueel niveau wel zorgen). Punten die niet direct een relatie met de coronacrisis hebben, maar wel van belang zijn om te benoemen zijn de Piekbelasting regeling, de geringe omschakeling naar natuurinclusieve landbouw (hier is wel behoefte aan) en de behoefte aan meer natuur, betere natuur én beter toegankelijke natuur. Tot slot liggen er ook kansen om 'nieuwe economie' in het buitengebied te stimuleren.

Thema: Klimaat/energie
Er lijkt een tweedeling maatschappij aanstaande tussen enerzijds (particuliere) huurders (vermogen daalt, huur stijgt) en anderzijds de huiseigenaren (hebben gemiddeld een goed energielabel). Andere issues dan corona hebben meer impact; denk aan wateroverlast, maar ook 'energie armoede' doet zijn intrede (energieprijzen liggen zo hoog, dat mensen het niet meer kunnen betalen en daardoor letterlijk in de kou zitten). Tijdens de crisis is er meer ontdekt in digitale mogelijkheden en die kansen blijven we benutten (zoals de digitale vormen van overleg).

Thema: Vitale democratie
Op dit onderdeel is terughoudendheid geweest tijdens de Coronaperiode; minder fysieke contacten geen bijeenkomst etc. Separaat met de nafase wordt er onderzocht hoe we ervoor staan.

Thema: Omgevingswet
Er is vertraging opgelopen in diverse sporen, maar minder door Corona, vooral ook door onduidelijkheid Rijk, door te weinig capaciteit etc. Tendens: steeds meer bij de inwoners zelf leggen, maar daarop moet wel eerst op geregisseerd en gestuurd worden door de gemeente. Omgevingsvisie en -plan kunnen als instrument van initiatieven van inwoners worden gebruikt, bijv. bij huisvesting arbeidsmigranten.

Thema: Sociaal Domein
Het is moeilijk om het thema corona te plaatsen binnen de rest van de problematiek omdat er een grote mate van verwevenheid is. Een aantal zaken keren na afschaling snel terug naar het oude niveau. Desondanks moeten we alert blijven op de effecten van de crisis op langere termijn: extra toestroom budgetbeheer en schuldhulpverlening, groter beroep op bijzondere bijstand etc. Dit geldt ook voor WMO (mogelijke nasleep en extra/hogere zorgkosten). Dit liep vóór Corona al op.

Er is een toename van angststoornissen bij de jeugd; waarbij er lange wachttijden zijn (maar we kunnen niet concluderen dat dit door corona komt). Daar waar er al iets aan de hand was, komt problematiek sterker naar voren. Dit geldt ook voor het onderwijs: kinderen die al achterstand hadden, hebben soms meer problemen.
Van belang is om in te zetten op jongerenwerk om druk op professionele zorg weg te halen. De werk druk binnen het sociaal domein is hoog (hoge uitstroom jeugdbeschermers); dit heeft te maken met het 'karakter' van het werk. Een positieve ontwikkeling is dat het flexibeler werken (en thuiswerken) zijn intrede heeft gedaan. Werknemers kunnen hier nu ook de voordelen van zien.

Corona heeft voor meer focus op eenzaamheid gezorgd en voor positieve initiatieven die er anders niet waren geweest. Kijkend naar de toekomst is de wens om in te zetten op het verbeteren van bestaande structuren, in tegensteling tot kortstondige initiatieven (die houden op wanneer de geldstroom stopt). Corona heeft ook een directe invloed gehad op het instorten van het collectief vervoer.

Thema: Leefbaarheid, Handhaving en Veiligheid.
De ontwikkeling om nog meer aan de voorkant te komen (richten op preventie) heeft een sterke samenwerking veroorzaakt. Verder heeft de crisis een behoorlijke wissel getrokken op het team. De problemen die er al waren, zijn door de coronacrisis alleen maar duidelijk geworden (agressie en houding t.a.v. de overheid). Die heeft een grote weerslag op het personeel en benadrukt het belang aanpak Veilige Publieke Taak. Het team LHV heeft het druk gehad tijdens de coronacrisis terwijl er op regulier vlak ook veel speelde en de rest van de organisatie al met de orde van de dag bezig kon zijn. Dit in combinatie met de hoge betrokkenheid veroorzaakt dreigende werkstress.

Conclusies
Bovenstaande informatie bevestigt dat we naast een gezondheidscrisis te maken hebben met een economische en sociaal maatschappelijke crisis. Een aantal problemen hangen nauw samen met de coronamaatregelen en verdwijnen nadat deze regels zijn opgeheven (mede dankzij de veerkrachtige maatschappij). Daarnaast is het voor veel ontwikkelingen moeilijk te zeggen wat de invloed van corona is geweest; maar het benoemen van problematiek (en zoeken naar oplossingen) is in veel gevallen belangrijker dan de oorzaak. Dit past binnen de scope van dit plan van aanpak. Bovenstaande uitkomsten laten ook veel positieve ontwikkelingen zien; zoals versnellingen op digitaal vlak en bewustwording op het gebied van gezondheid en klimaat. Het lijkt er op dat de effecten van de coronacrisis voor meer focus hebben gezorgd. Voor wat betreft de werkdruk: kijk goed naar (over)belasting van onze teams die langere tijd een zware extra takenpakket Corona hebben gehad. We kunnen niet "even" terugkeren naar het 'normaal'. We moeten goed kijken hoe we dit inplannen en hoe we iedereen daarvan bewust maken.

2.2.1 Organisatie

Tijdens de coronacrisis is op twee momenten onderzoek uitgevoerd naar het welbevinden van onze medewerkers. Het eerste onderzoek vond plaats in het najaar van 2020, het tweede onderzoek in het najaar van 2021. De crisis bevond zich in 2021 in een andere fase (meer perspectief en versoepelingen) en dit laat zich doorvertalen in een positievere beantwoording van de vragen.

Een goede indicator voor het welbevinden in relatie tot het werk is de mate van werkplezier en saamhorigheid. In 2020 reageert 58% van de medewerkers neutraal m.b.t. de stelling dat de situatie met corona de saamhorigheid in de organisatie heeft versterkt. Deze groep geeft aan dit niet te kunnen beoordelen, hier niks van merken of weten. 29% geeft aan dat de saamhorigheid niet is versterkt omdat je elkaar minder ziet en spreekt. 13% vindt wel dat de saamhorigheid is versterkt en heeft het dan vooral over de saamhorigheid binnen het eigen team. Binnen het gemeentehuis gaf een meerderheid (58%) aan minstens zoveel werkplezier te hebben als voorheen. Op de externe locaties (de Schop en Udas) was dat 47%. In 2021 is hier een toename te zien wanneer wordt gevraagd om het werkplezier te vergelijken met de situatie in 2020; ruim 30% geeft aan meer werkplezier te ervaren; voor de externe locaties ligt dat percentage op 16%. Wanneer we kijken naar de productiviteit van onze werknemers geeft het grootste gedeelte aan dat dit ongewijzigd is (67% en 75% voor extern); meer werknemers geven aan een hogere productiviteit te hebben in vergelijking tot de werknemers die een lagere productiviteit ervaren. Verder valt op dat in 2021 de meeste werknemers aangeven een goede balans tussen werk/privé te hebben; voor minder dan 10% is die op het gemeentehuis matig tot slecht. Voor UDAS is dat 12,5%.

Ondanks de toename op een aantal vlakken is het algehele gezondheid- en welzijnsniveau gedaald:

- Gemeentehuis 7.1 (was 7,55)
- UDAS en de Schop 7.2 (was 7,5)

Deze crisis heeft in grote mate gezorgd voor een versnelde digitalisering; het op afstand werken; inclusief vergaderen, is inmiddels gemeengoed geworden. Werknemers zijn tevreden over de aangeboden faciliteiten (zowel arbo als ict krijgen 4,3/5 als waardering). Er is nog wel een groep die behoefte heeft aan meer instructies en uitleg over het gebruik hiervan. Verder is er nog ruimte om het digitale werken verder te integreren in de fysieke werkomgeving (overlegruimtes aanpassen etc.). Meer dan 75% van de ondervraagden kan goed vooruit op de manier zoals het eind 2021 was ingericht; voor UDAS en de Schop lag dat percentage op 92% (de digitalisering is daar natuurlijk in mindere mate van toepassing). De meeste ondervraagden vinden dat de organisatie ‘beter af’ is met deze ontwikkeling.

Op het gebied van thuiswerken geeft bijna 80% aan dit ook na deze crisis te willen blijven doen. Voor de meerderheid gaat het om gemiddeld 2 dagen per week. De meeste werknemers (64% gemeentehuis en 73% UDAS/de Schop) vindt dat het aantal thuiswerkdagen beperkt zou moeten worden tot maximaal 50% per week. Hiermee ondervang je de problemen waar werknemers tijdens de crisis het meest tegenaan liepen als nadelen van thuiswerken:

- Sociale isolatie 30% (was 71%)
- Moeilijker communiceren met collega’s 53% (was 68%)

In een jaar tijd is hier dus wel een flinke stap gezet, dit geldt ook voor de eigen werkruimte thuis waar 19% nu nog tegen aanloopt (was 37%).

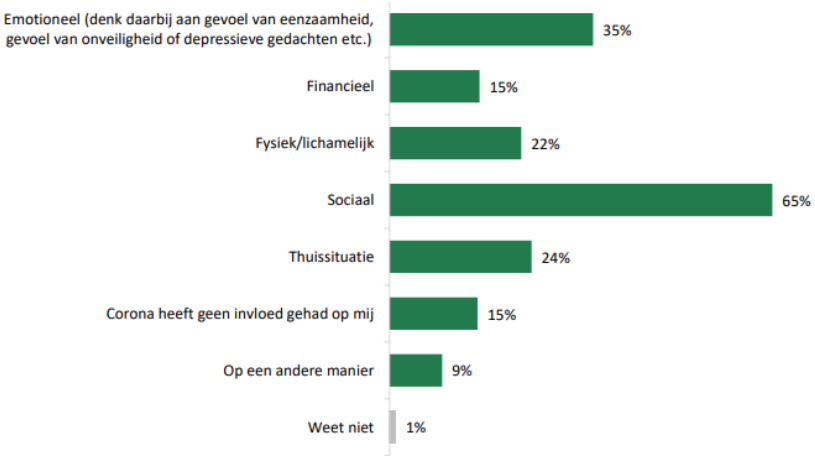
De uitkomsten van dit onderzoek worden niet alleen meegenomen in dit plan van aanpak nafase, maar wordt uitgewerkt door team advies en ondersteuning in een separaat plan van aanpak (spoor 1).

2.1.3 TIP Asten

Met alle opgedane informatie in het achterhoofd zijn we ‘naar buiten’ gegaan om bovenstaande conclusies te staven c.q. aan te vullen. Om er achter te komen hoe het er nu voorstaat met de verschillende doelgroepen, hebben we middels TIP-Asten een online onderzoek uitgevoerd. Liefst 523 respondenten hebben de moeite genomen om een vragenlijst in te vullen. De rapportage kunt u vinden in de bijlage; in deze paragraaf lichten we de belangrijkste conclusies uit. We maken hierbij onderscheid tussen inwoners en/of ondernemers en/of vertegenwoordigers van

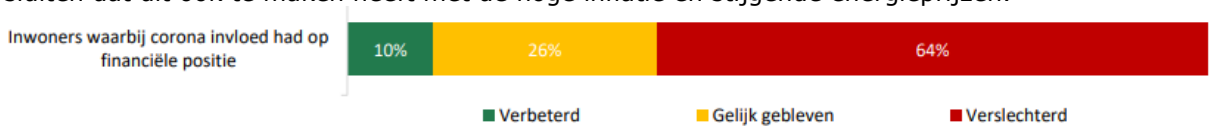
maatschappelijke organisaties, verenigingen en stichtingen. Omdat in juni 2020 een onderzoek is uitgevoerd met een aantal raakvlakken, kunnen we op een aantal punten een vergelijking maken.

<u>Inwoners gemeente Asten</u>
Wanneer we kijken op welke manier(en) corona een invloed heeft (gehad) op onze inwoners; dan springt het sociale aspect er met 65% bovenuit. Slechts 15% van de respondenten geeft aan dat corona geen invloed heeft gehad.

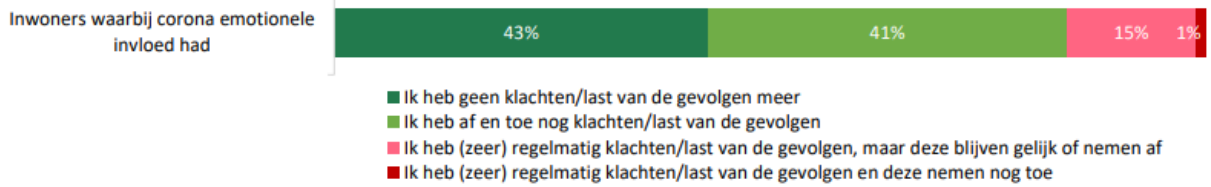
Figuur 1 Invloed van corona op inwoners gemeente Asten

Wanneer we inzoomen op invloed van corona op de financiële situatie van de Astenaren geeft een ruime meerderheid aan dat die situatie is verslechterd; binnen deze groep wordt door 96% van de respondenten aangegeven dat deze verslechtering is ontstaan tijdens de coronacrisis. Dit heeft geleid tot gedragsveranderingen (zuiniger aan doen, meer werken etc.). Vorig jaar gaf 56% van onze inwoners aan, "Zeer weinig tot geen gevolgen" op financieel vlak te ondervinden. Hoewel de vraagstelling iets anders is, kunnen we concluderen dat dit aantal is toegenomen. Het is niet uit te sluiten dat dit ook te maken heeft met de hoge inflatie en stijgende energieprijzen.

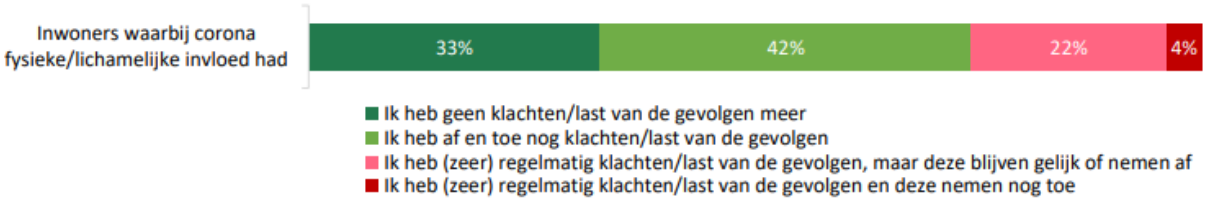
Figuur 2 Invloed van corona op financiële positie inwoners gemeente Asten

Ruim een derde van onze inwoners heeft aangegeven dat corona bij hen (ook) een emotionele effect heeft gehad. Hierbij geldt dat dit voor 72% is ontstaan tijdens de coronacrisis. Een groot gedeelte (43%) van deze klachten zijn inmiddels opgelost, maar liefst 57% heeft hier in meer of minder mate nog last van. 16% van de ondervraagden heeft nog regelmatig last van de gevolgen op emotioneel vlak. Vaak genoemde klachten zijn: Eenzaamheid, sombere gedachten, kortere lontjes, stress en gevoelens van onveiligheid.

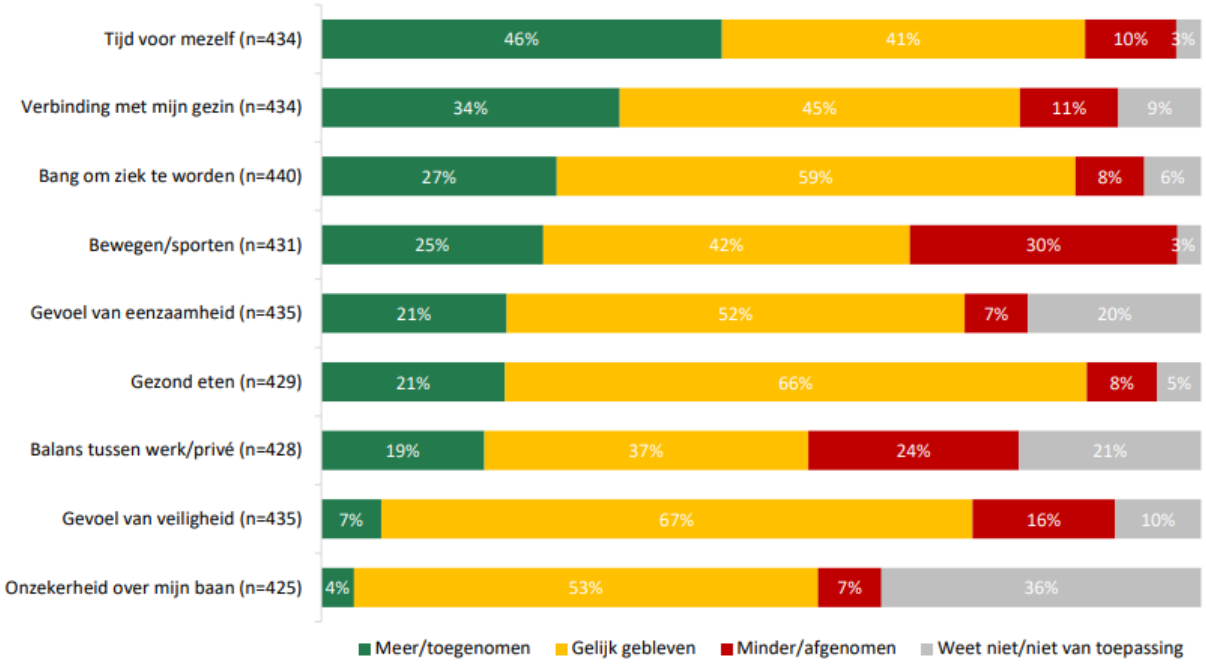
Figuur 3 Invloed van corona op emotioneel vlak inwoners gemeente Asten

Uit het onderzoek blijkt dat 22% van de respondenten fysieke effecten hebben ondervonden van de coronacrisis. Voor het grootste gedeelte was dit te wijten aan het ondernemen van minder activiteiten (68%) en minder sporten (63%). Maar er is ook een groep die door een coronainfectie fysieke klachten heeft gekregen. Zowel kort als langdurig (long-covid). Die laatste groep lijkt ook naar voren te komen in onderstaande tabel, waar 26% aangeeft (zeer) regelmatig klachten te hebben; 78% van de respondenten uit die groep geeft namelijk aan dat de klachten te relateren zijn aan de coronacrisis. Gelukkig neemt de fysieke hinder voor het grootste gedeelte van deze groep wel af.

Figuur 4 Invloed van corona op fysieke gesteldheid inwoners gemeente Asten

In de voorgaande vragen zijn voornamelijk negatieve kanten van de coronacrisis belicht; middels het onderzoek is getracht om naast de negatieve invloeden, ook op zoek te gaan naar positieve effecten. Duidelijk zichtbaar is dat 'tijd voor mezelf' en de 'verbinding met het gezin' in zijn algemeenheid is toegenomen (ook in vergelijking met 2020). In negatieve zin valt op dat 27% van de respondenten meer angst heeft gekregen om ziek te worden. In 2020 lag dit aantal op 28% en is nu dus ongeveer op het niveau van tijdens de crisis gebleven. Wanneer we kijken naar bewegen/sporten en balans werk/privé, is te zien dat de positieve en negatieve effecten bijna even groot zijn.

Figuur 5 Positieve en negatieve invloeden coronacrisis op inwoners gemeente Asten

<u>Invloed op kinderen</u>
Omdat de doelgroep jongeren en (kwetsbare) ouderen moeilijk op een directe manier te bereiken is, hebben we aan de respondenten gevraagd om te kijken naar deze doelgroep in hun directe omgeving. Voor kinderen van alle leeftijden geldt dat corona vooral een invloed heeft gehad op het sociale aspect, maar ook op het emotionele vlak wordt hoog gescoord. Studerende kinderen hebben het meest hinder ondervonden op het gebied van opleiding (71%) maar ook bij de middelbare scholieren (49%) en kinderen uit het primair onderwijs (61%) is dit effect groot geweest. De invloed op de thuissituatie is het grootst geweest voor kinderen uit het basisonderwijs (34%). Wanneer we kijken naar het herstel valt te zien dat bij alle leeftijdsgroepen kinderen, ongeveer de helft geen klachten meer ondervind. Voor het merendeel komen de nog bestaande klachten nog af en toe voor. De groep kinderen die nog regelmatig klachten heeft bevindt zich voornamelijk onder studerende kinderen (17%).

Recentelijk verscheen ook de Corona Gezondheidsmonitor Jeugd 2021 van de GGD waarmee het bovenstaande beeld kan worden aangevuld. De doelgroep bestaat uit leerlingen van leerjaar 2 en 4 uit het voortgezet onderwijs. Regionaal worden de volgende conclusies getrokken:

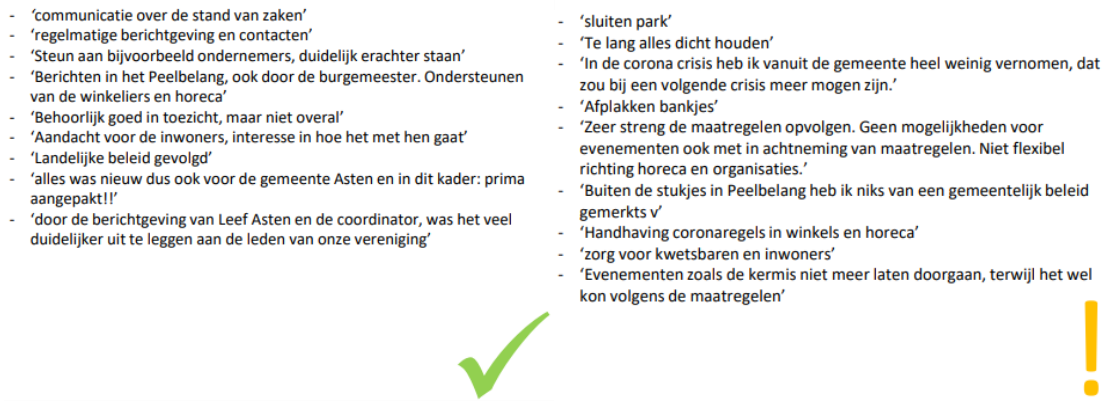
- Ongeveer een derde van de jongeren heeft het online onderwijs, het niet naar school kunnen en de coronatijd in het algemeen als (heel) vervelend ervaren.
- Ruim twee derde van de jongeren heeft tijdens de coronacrisis iets meegemaakt, zoals in quarantaine moeten of een naaste die corona gehad heeft. Bijna één op de zes van deze jongeren geeft aan hier nog last van te hebben.

- Het merendeel van de jongeren voelt zich gelukkig, ervaart de eigen gezondheid als (zeer) goed en is voldoende weerbaar.
- Toch kampt bijna één op de vier jongeren met psychische klachten, voelde één op de tien jongeren zich afgelopen jaar vaak eenzaam en heeft één op de zes jongeren er de afgelopen 12 maanden wel eens serieus over nagedacht een einde aan het leven te maken.

Aanvullend is belangrijk om te vermelden dat leerlingen woonachtig in Deurne, Asten of Someren over het algemeen de corona-tijd minder vervelend hebben ervaren in vergelijking met de regio.

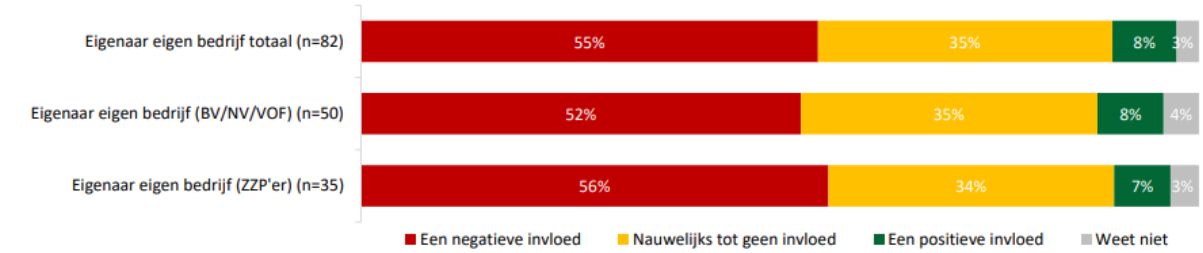
<u>Invloed op kwetsbare ouderen</u>
Van de respondenten met kwetsbare ouderen in hun omgeving geeft 69% te kennen dat de coronacrisis invloed had op het sociaal en emotioneel vlak (zoals eenzaamheid). 37% van de kwetsbare ouderen heeft fysieke effecten ondervonden, terwijl op een kleine groep (9%) de crisis geen invloed heeft gehad. Voor 82% van de respondenten geldt dat deze klachten tijdens de coronacrisis zijn ontstaan. 15% geeft aan nog regelmatig klachten te hebben, waarbij voor 2% geldt dat de klachten zelfs toenemen.

<u>Aanbevelingen, goed en slecht</u>
Een klein aantal van de ondervraagden heeft punten aangedragen over de aanpak van de gemeente Asten tijdens de coronacrisis. Hieronder een bloemlezing van de letterlijke antwoorden:

Figuur 6 beoordeling aanpak gemeente Asten tijdens coronacrisis door inwoners

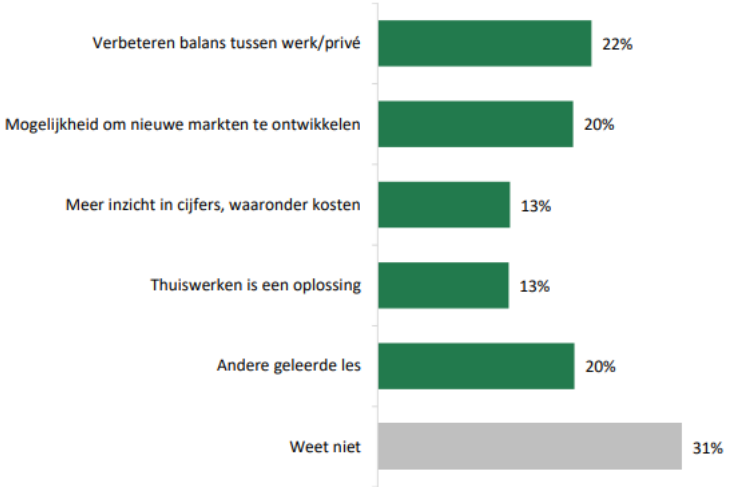
<u>Ondernemers</u>
De meerderheid van de respondenten met een eigen bedrijf geeft aan dat de coronacrisis een negatieve invloed heeft gehad op hun bedrijfsvoering. De oorzaken van deze negatieve invloeden zijn grofweg herleiden tot: sluiting door lockdown (31%); vraaguitval (18%), wegvallen afzetmarkt (16%) en personeelstekort (13%). Bij kleine groep 7-8% waren deze effecten juist positief.

Figuur 7 Invloed van corona op bedrijfsvoering ondernemers gemeente Asten

Ondernemers is ook gevraagd wat de geleerde lessen zijn, die opgedaan zijn tijdens de coronacrisis. De meeste respondenten geven aan de balans tussen werk en privé te willen verbeteren (22%). De mogelijkheid om nieuwe markten te ontwikkelen is een ander vaak genoemd leerpunt. De ander genoemde lessen kunt u raadplegen in de bijlagen. Wanneer we dit vergelijken met het onderzoek uit 2020, dan kunnen we concluderen dat de financiële gevolgen voor ondernemers zijn toegenomen. Destijds gaven 28% van de respondenten aan dat de coronacrisis veel invloed had op de financiële situatie. Hoewel anders gemeten, geeft dit wel een indicatie. Net als bij de inwoners moeten we niet uitsluiten dat in de beantwoording van deze vraag óók de

financiële gevolgen van andere crises (Oekraïne, energie etc.) zijn meegenomen. Dan verandert niets aan de problematiek.
De coronacrisis heeft er wel voor gezorgd dat het principe 'koop lokaal' is toegenomen. In 2020 gaf 29% van de ondervraagden aan meer lokaal te zijn gaan kopen.

Aanbevelingen, goed en slecht

Er worden zowel goede als slechte punten naar voren gebracht t.a.v. de inzet van de gemeente Asten tijdens de Coronacrisis. Hieronder een bloemlezing van de letterlijke antwoorden vanuit de ondernemers:

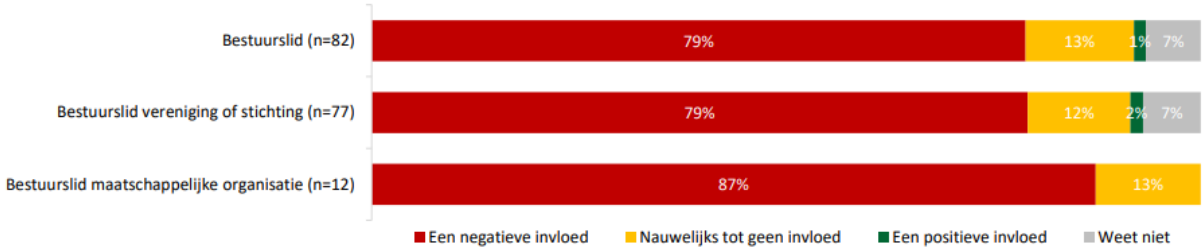
- 'Vraagbaak voor ons.'
- 'de samenwerking met ondernemers en de wijze van handhaving.'
- 'Koop lokaal-actie'
- 'Communicatie 2de jaar lockdown prima, zelf op het einde top. Dat we contact hadden met iemand die je helpt meteen met antwoorden'
- 'netjes doen wat ze in Den Haag zeggen'
- 'Fijn dat we geen zaalhuur hoefden te betalen zodat we niet in de schulden kwamen.'
- 'Medewerking BOA's'
- 'behulpzaam en meedenkend.'
- 'Nooit geïnformeerd bij ondernemers hoe het gaat of eventueel financiële steun geboden'
- 'Communicatie 1jaar echt slecht.. niet kijken naar oplossingen, maar wel zeggen wat niet mag of kon. Denk dat wij als ondernemers meer geluisterd mag worden hoe we samen met de gemeente naar oplossingen kunnen kijken.'
- 'mensen met een andere keuze buiten sluiten'
- 'Communicatie en begrip van persoonlijke situatie'
- 'inconsequente of onvoldoende handhaving'
- 'informeren naar hoe het ging, wat nodig, luisterend oor'

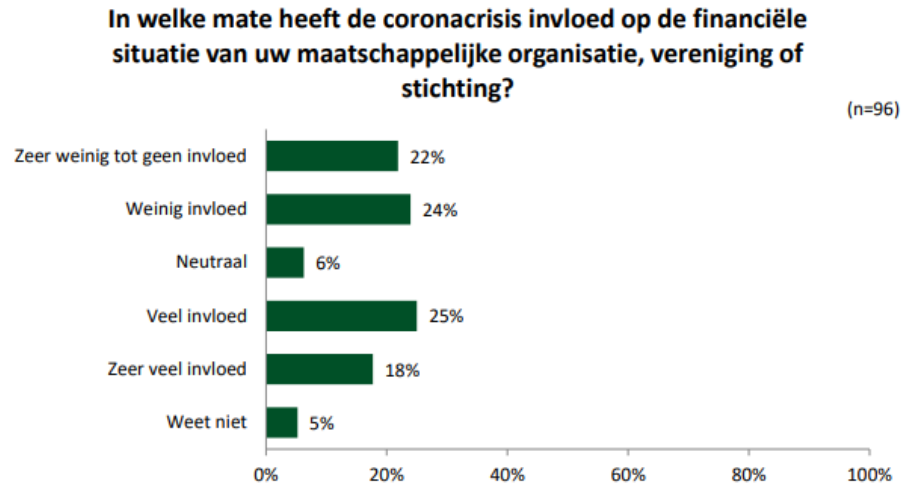
Figuur 8 beoordeling aanpak gemeente Asten tijdens coronacrisis door ondernemers

Maatschappelijke organisaties, verenigingen en stichtingen
De respondenten met een bestuursfunctie bij een maatschappelijke organisatie, vereniging of stichting geven aan veel negatieve invloed te hebben ervaren van de coronacrisis, slechts een enkeling meldt een positief effect. De respondenten is gevraagd naar hun belangrijkste uitdagingen. Uitdagingen die vaker terugkomen zijn: contact houden met leden, leden en vrijwilligers betrokken houden en financiën op orde houden (zie bijlagen voor de complete lijst).

Figuur 9 Invloed van corona op maatschappelijke organisatie, vereniging of stichtingen gemeente Asten

In 2020 is specifiek gevraagd naar de financiële situatie van deze doelgroep; de groep die aangeeft negatieve gevolgen te ervaren is bijna even groot als de groep die geen gevolgen (denkt) te ervaren.

Figuur 10 invloed van coronacrisis op financiële situatie (onderzoek 2020)

<u>Aanbevelingen, goed en slecht</u>

Er worden zowel goede als slechte punten naar voren gebracht t.a.v. de inzet van de gemeente Asten tijdens de Coronacrisis. Hieronder een bloemlezing van de letterlijke antwoorden vanuit de bestuursleden:

- 'voldoende informatie'
- 'Tegemoetkoming verloren inkomsten'
- 'communicatie en samenwerking'
- 'Bekendmakingen en handhaving.'
- 'Het goed en adequaat op de hoogte stellen van de maatregelen. Hierdoor stonden wij als bestuur er niet alleen voor om de maatregelen te verdedigen en te handhaven'
- 'bijeenkomsten online doorgezet'
- 'Bereikbaar geweest voor vragen.'
- 'geen belangstelling getoond'
- 'In het begin te rigide met handhaving'
- 'We moesten het zelf oplossen.'
- 'Voorlichting'
- 'Onze vereniging heeft niets gezien vanuit de gemeente'
- 'Verbod op buiten tennissen, ondanks grote afstand en buiten in de frisse lucht.'
- 'n.a.v. elke persconferentie duurde de communicatie naar de sportverenigingen toe vaak te lang'

Figuur 11 beoordeling aanpak gemeente Asten tijdens coronacrisis door bestuursleden

3. Conclusies onderzoek

3.1 Doelstelling
In dit hoofdstuk worden de belangrijkste bevindingen uit de diverse onderzoeken gedestilleerd.

3.2. Algemene conclusies
In het voorgaande onderzoek is getracht een zo scherp mogelijke foto te krijgen van de gemeente Asten. Deze opname laat zien dat we te maken hebben met een veerkrachtige maatschappij; veel problemen die tijdens de coronacrisis naar voren kwamen, verdwenen ook weer net zo snel na de versoepelingen. Hetzelfde geldt voor de ambtelijke organisatie. Ook veerkracht heeft zijn grenzen, dus bij een nieuwe opleving van de crisis kan ook deze conclusie aan verandering onderhevig zijn. Een andere bevinding die op alle facetten van ons onderzoek terugkomt is dat veel problemen niet direct te wijten zijn aan de coronacrisis; maar dat deze crisis wel een versterkend effect heeft op bestaande problematiek. De kwetsbaren worden nog kwetsbaarder.

Op basis van landelijk onderzoek (VNG-commissie Sociale impact COVID-19) wordt eenzelfde conclusie getrokken: door de crisis zijn sommige maatschappelijke kwetsbaarheden die al voor de crisis bekend waren, uitvergroot, zoals de precaire positie van vooral jonge flexwerkers en de grote sociaaleconomische gezondheidsverschillen tussen hoger en lager opgeleiden.

De groep kwetsbaren lijkt ook groter te zijn geworden. Inwoners, maatschappelijk middenveld en ondernemers die nog bestaande problemen hebben, zijn namelijk extra kwetsbaar bij een opleving van de coronacrisis. In het vorige hoofdstuk kunnen we zien dat dit onder inwoners een aanzienlijke groep is; tussen de 16% (emotioneel) en 26% (fysiek) ervaart in meer of mindere mate nog de nadelige effecten van de crisis.

In positieve zin zie je dat innovaties op digitaal vlak in een versnelling terecht zijn gekomen. Thuiswerken, digitaal overleggen, is vanzelfsprekend geworden. Dit lijkt een permanente ontwikkeling.

Tot slot is te zien dat communicatie een belangrijke rol heeft gespeeld m.b.t. het gepercipieerd handelen van de gemeente tijdens de crisis. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de gemeente in grofweg twee fases heeft moeten opereren. De eerste fase waarin de crisis onoverzichtelijk is en de gemeente de handen vol heeft aan het doorvertalen van de opgelegde maatregelen naar de lokale situatie. Om regionaal geen verschillen te krijgen, zijn zeker in de eerste fase de regels strikt toegepast. In de tweede fase, waarin we als organisatie (maar ook landelijk) een leerproces hadden doorlopen, werd er gebruik gemaakt van de ervaringen en konden al verbeteringen aangebracht worden. Maar misschien nog belangrijker: het Rijk liet weer meer ruimte toe op lokaal niveau, die we ook hebben gebruikt.

Dit duidelijke verschil is achteraf gezien niet goed genoeg gecommuniceerd. De inzet van communicatie kon wat dat betreft ook ‘warmer’.

3.3 Conclusies per doelgroep en thema
Naast de algemene conclusies is het belangrijk om kort in te zoomen op de verschillende thema’s en doelgroepen. Hiermee kan in het volgend hoofdstuk een aanbeveling ook gemakkelijker aan een beleidsveld gekoppeld worden.

3.3.1. Jongeren
Aanvullend op de dialogen en ons onderzoek blijkt ook uit diverse landelijke onderzoeken (CBS, RIVM, SCP) dat vooral de mentale gezondheid van jongvolwassenen sinds de crisis en gedurende het verloop daarvan achteruit is gegaan. Dit in vergelijking met andere doelgroepen.

Veerkracht is ook terug te zien bij de jongeren in onze gemeente, maar we kunnen er niet omheen dat een grote meerderheid van onze jongeren het heel moeilijk heeft gehad; met name op sociaal en emotioneel vlak. Omdat ongeveer de helft van deze jongeren in meer of mindere mate nog klachten ondervindt, zit in deze groep een groot risico op verergering van problematiek. Dit in combinatie met lange wachttijden (en reeds bestaande toename van psychische problemen) vormt een knelpunt voor de toekomst; ook wanneer het rustig blijft op het gebied van corona.
Een groep waar (nog) geen onderzoek naar is gedaan, zijn de jongste kinderen. Vanuit het maatschappelijk middenveld is er het signaal om dit in gaten te houden.

Corona heeft ook effect gehad op de kinderopvang en onderwijsinstellingen. Negatieve effecten (zoals kortere lontjes bij ouders) doen zich vooral voor tijdens crisistijd. De positieve effecten zoals digitale innovaties en meer verbondenheid met ouders zijn voor de langere termijn.

Tot slot: we moeten ervoor waken om alle jongeren over één kam te scheren. Jongeren gaan allemaal anders met de crisis om en zullen er ook verschillend uitkomen.

3.3.2. (Kwetsbare) ouderen

Uit de gesprekken met de belangenvereniging en welzijnsorganisatie komt naar voren dat veel ouderen weer participeren, weinig meldingen van eenzaamheid zijn binnengekomen; maar dat een kleine groep nog angst heeft om de draad weer op te pakken. Het onderzoek onder de inwoners van Asten laat wél zien dat er tijdens de coronatijd sprake is geweest van aanzienlijke effecten op emotioneel en sociaal vlak (zoals eenzaamheid). Voor het merendeel van de ouderen is dit effect verdwenen, maar een kleine groep (15%) ondervindt nog altijd klachten. Hiervoor geldt dezelfde conclusie: deze groep is extra kwetsbaar bij nieuwe maatregelen.

3.3.3. Ondernemers

De effecten die ondernemers ondervinden van een (gedeeltelijke) lockdown zijn voor de hand liggend. Het bedrijfsproces komt stil te liggen wanneer er geen digitaal alternatief voor handen is. Steunmaatregelen helpen om die periode door te komen. Het is echter te makkelijk om te denken dat er direct herstel optreedt; in veel sectoren (m.n. horeca) is het personeelstekort een groot probleem waardoor de veronderstelde inhaalslag vaak niet kan plaatsvinden. Er zijn zorgen over de uitgestelde betalingsverplichtingen die dit jaar voldaan moeten worden, zoals de belastingdienst. Dit kan er alsnog voor zorgen dat bedrijven richting faillissement gaan. Voor bedrijfstakken in de agrarische sector komen daar nog aanvullende investeringen (verplicht van rijkswege) bovenop. Het verdwijnen van ondernemingen (m.n. in het centrumgebied) heeft een direct effect op de aantrekkelijkheid van onze gemeente in brede zin. Een positieve bijkomstigheid is dat er ook ondernemers zijn, die dankzij de coronacrisis op innovatief vlak een doorontwikkeling hebben gemaakt of juist in een markt opereerde die baat heeft gehad van de crisistijd.

Sinds 2021 is schuldhulpverlening aan ondernemers een wettelijke taak van de gemeenten. De gemeenten in de arbeidsmarktregio Helmond-De Peel hebben deze taak sinds 1 juni 2021 ondergebracht bij werkbedrijf Senzer. Na driekwart jaar, tot en met maart 2022, hebben er al 85 ondernemers zich gemeld in de gehele arbeidsmarktregio. Dit is meer dan van te voren werd ingeschat. De coronacrisis speelt hierin een belangrijke rol. Verwacht wordt dat het aantal hulpverzoeken ook in 2023 hoog zal blijven (ook in combinatie met andere negatieve factoren zoals inflatie en krappe arbeidsmarkt).

Tabel 1 Overzicht trajecten schuldhulp en heroriëntatie ondernemers t/m 1e kwartaal 2022 (gemeente Asten)

Heroriëntatie	Schuldhulp	Heroriëntatie & Schuldhulp	Totaal
1	2	1	4

3.3.4. Gemeentelijke organisatie

Voor veel mensen was (en is) het niet duidelijk wat de rol van de gemeente is geweest binnen de coronacrisis. Respondenten die hier wel een uitgesproken mening over hebben geven aan dat de regelmaat van communicatie vanuit de gemeente gewaardeerd werd. Voor verenigingen waren de regels op deze manier ook goed uitlegbaar richting leden en door onze werkwijze stonden ze er niet alleen voor. Ook de steun aan lokale ondernemers is gewaardeerd (zoals het principe 'koop lokaal'). Hoewel er begrip is voor de uitvoering van de maatregelen vanuit het Rijk, is er ook onvrede en onbegrip over het te rigide toepassen van deze maatregelen. Aan de andere kant zijn er ook inwoners die de handhaving juist nog meer hadden willen zien. Specifiek vanuit de ondernemers komt naar voren dat de communicatie in het eerste jaar niet goed is geweest; maar dit in het tweede jaar verbeterd is. Een duidelijk punt vanuit verenigingen is dat de communicatie na elke persconferentie (te) lang op zich liet wachten, maar dat de gemeente goed benaderbaar is geweest voor vragen en tegemoet is gekomen in de verloren inkomsten. Daar staat tegenover dat de gemeente ook verweten wordt onzichtbaar te zijn geweest.

Wanneer we kijken naar onze ambtelijke organisatie komen een paar duidelijke conclusies naar boven drijven. Allereerst in positieve zin; het digitale werken is in een stroomversnelling gekomen

en heeft er ook voor gezorgd dat de bedrijfscontinuïteit bij deze crisis (en toekomstige crises) robuuster is geworden; zonder het belang van fysieke contacten te onderschatten. Onze medewerkers hebben hier een groei in doorgemaakt en geven aan ook in de toekomst naar een hybride situatie toe te willen (zowel thuiswerken als op kantoor). Voor een aantal werknemers is dit niet mogelijk; denk hierbij aan de externe locaties UDAS, De Schop en medewerkers op het gebied handhaving en burgerzaken. Blijvend investeren in voorlichting in de omgang met de nieuwe manier van werken is hierbij een randvoorwaarde. Sociale isolatie en moeilijker communiceren met collega's waren de grootste knelpunten tijdens de crisis; dit betekent dat in het thuiswerken wel een goede balans gevonden moet worden met duidelijke werkafspraken voor werknemers onderling.
Op financieel gebied is de gemeente Asten goed gecompenseerd en zijn er geen knelpunten die direct het gevolg zijn van de coronacrisis. Eerder genoemde risico's kunnen wel léiden tot extra uitgaven in de uitvoering van sociale wetgeving; bijvoorbeeld het gebied van jeugd, maar ook (bijzondere) bijstand.

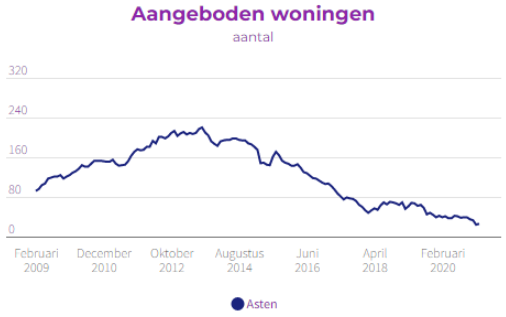
De algemene conclusie dat kwetsbare groepen een verhoogd risico op klachten lopen bij opleving van het virus, geldt ook voor een gedeelte van onze werknemers. Een aantal werknemers (zoals LHV) zijn na het afschalen van de inzet op corona, geconfronteerd met een werkachterstand op de reguliere thema's, waardoor werkdruk hoog blijft en nieuwe maatregelen i.c.m. met en verharding van de maatschappij een (te) grote wissel trekken.

3.3.5. Thematische conclusies

Om een overlap met de voorgaande doelgroepen te voorkomen halen we in deze paragraaf alleen de bevindingen aan die nog niet genoemd zijn, maar wel belangrijk zijn in relatie tot onze toekomstvisie en gerelateerde programma's.

<u>Centrumontwikkeling en economie</u>
Dit thema is richting de toekomst alleen nog maar belangrijker geworden. Diversiteit in retail en aanwezigheid van horeca is een belangrijke randvoorwaarde voor een vitaal centrum. Onze rol is daarin voornamelijk faciliterend en in beperkte mate initiërend.

<u>Vitale kernen</u>
Uitdagingen op dit vlak speelden ook voor corona, maar zijn in deze periode niet minder geworden. Hier springt het huizentekort en huisvesting van arbeidsmigranten bovenuit. Aan de ene kant vormen arbeidsmigranten een sleutel in het probleem van werkgelegenheid, aan de andere kant liggen er grote uitdagingen op het gebied van huisvesting.

Figuur 12 Ontwikkeling woningmarkt gemeente Asten (Bron: waarstaatjegemeente.nl)

<u>Transformatie buitengebied</u>
Uitdagingen vloeien niet voort uit de coronacrisis (los van individuele ondernemers met problemen). Stimuleren van nieuwe economie en beter benutten van natuurinclusieve landbouw zijn uitdagingen voor de nabije toekomst. Dit past binnen de behoefte aan meer en betere natuur.

<u>Klimaat en energie</u>
Ook hier staan de grootste uitdagingen los van de coronacrisis. Als gemeente moeten we waken voor de mogelijke tweedeling in onze maatschappij. Deze tweedeling bestaat uit huiseigenaren en de (particuliere) huurders. Naast het economische aspect, uit zich dit ook in de mate van verduurzaming. Energiearmoede heeft tijdens de coronacrisis zijn intrede gedaan en is door het Oekraïne-conflict een nóg grotere bedreiging geworden.

Vitale Democratie
In algemene zin maakte corona het moeilijker om fysiek te ontmoeten, maar tegelijk hebben we ook nieuwe (digitale) vormen ontdekt. De kansen hieruit nemen we mee.
De doelstellingen van Vitale democratie, het anders besturen en werken (zie het 'groene plaatje') is in de huidige tijd en nafase van Corona nog misschien wel harder nodig dan 'normaal'. Aandacht hebben en houden voor onze inwoners en ondernemers, hen vroeg betrekken bij ontwikkelingen, en goed luisteren naar hun behoefte en die realiseren waar wij dat vanuit onze rol als gemeente kunnen.

Omgevingswet
De opgelopen vertragen heeft in mindere mate met corona te maken. De uitdaging ligt in de regie om de verantwoordelijkheid (en zelfredzaamheid) meer bij onze inwoners neer te leggen. Het omgevingsplan en de omgevingsvisie zijn instrumenten die kunnen worden ingezet bij het vraagstuk rondom arbeidsmigranten.

4. Aanbevelingen

In de voorgaande paragra**f**en komen we al tot de conclusie dat veel toekomstige ontwikkelingen (al dan niet corona gerelateerd) nauwelijks beïnvloedbaar zijn door de lokale overheid. Om herhaling te voorkomen, gaat dit hoofdstuk zoveel mogelijk in op maatregelen die we zelf kunnen toepassen óf hoe we in algemene zin als lokale overheid met grote toekomstige vraagstukken om kunnen gaan.

4.1 Huidige visie en de toekomst

Doelstelling van dit rapport is onder andere het beantwoorden van de vraag: heeft de coronacrisis er voor gezorgd dat onze visie als gemeente veranderd is? Gezien voorgaande analyse is het tegendeel waar. De visie uit het bedrijfsplan luidt als volgt: 'Vanuit eigen kracht, dichtbij de burger. We zijn klantgericht en (re)ageren flexibel op veranderingen in de maatschappij.'

Naast het bedrijfsplan komt deze visie ook terug in onze Toekomstagenda 2030 en het coalitieakkoord. De afgelopen jaren heeft de gemeente Asten laten zien dat deze visie in de praktijk wordt gebracht en bovendien voldoet aan de behoefte van onze inwoners. Naast veerkracht vergt een crisis een hoge mate van flexibiliteit, zowel van de overheid als van onze inwoners, ondernemers en maatschappelijk middenveld.

4.2 Aanbevelingen voor de korte termijn

Communicatie is belangrijk en aan te bevelen om hier ook tweerichtingsverkeer van te maken; zoals we dat in de tweede fase van de crisis hebben toegepast. Bij opleving van het coronavirus de communicatielijn weer oppakken en nauw contact houden met de verschillende doelgroepen en belangenverenigingen.

De gezondheidscrisis heeft zijn sporen nagelaten op mentaal vlak, maar voor een kleine groep ook op fysiek vlak, met verstrekkende gevolgen op individueel niveau.
We dienen voldoende aandacht te hebben voor de chronische effecten op de gezondheid van ex-corona-patiënten. De verwachting is dat de ondersteuning van (ex)coronapatiënten zal leiden tot extra Wmo-aanvragen. Deze onzekerheid biedt aanleiding om hier op door te pakken en het reeds bestaande verzoek bij Onis (op het vlak van long-covid) verder uit te (laten) werken.

We kunnen weinig doen aan bevoegdheden die op landelijk niveau liggen. Lokaal kunnen we de ondernemers helpen door middel van maatregelen op het gebied van lokale belastingen en beleid. Gezien voorgaande analyse is het aan te bevelen om waar mogelijk hier ook ruimte in te geven. Op korte termijn geeft dit een positief effect aan de ondernemers, op langere termijn op de vitaliteit van ons centrum. Inmiddels heeft afstemming plaats gevonden met de horeca en worden de volgende maatregelen voorgesteld:

- De maanden over 2022 waarin ondernemers geen terras konden exploiteren brengen we niet in rekening. Dit is geheel in lijn met het eerder genomen raadsbesluit d.d. 18 mei 2021 over de financiële compensatie coronamaatregelen. Concreet betekent dit dat we de maanden januari en februari 2022 niet in rekening brengen (misgelopen inkomsten bedragen naar schatting €3.000,- tot €4.000,-). Hiermee wordt gedeeltelijk tegemoet gekomen aan de wens van ondernemers (wens om het hele jaar niet in rekening te brengen)
- We komen de horeca tegemoet door met terugwerkende kracht een financiële bijdrage te verstrekken voor de controle op het CTB over de maanden januari en februari 2022 (naar voorbeeld van de regeling in 2021). Hiervoor zijn rijksmiddelen beschikbaar gesteld.
- In het kader van de Nafase Corona staan wij toe dat de terrassen in 2022 nog 'om niet' verruimd opgesteld staan (naar voorbeeld 2020 en 2021). We gaan in overleg met de horecaondernemers om op de locaties en bij de terrasverruimingen goed te kijken naar de bereikbaarheid voor voetgangers en minder validen. Die bereikbaarheid moet gewaarborgd worden. Voor de terrassen op de Markt geldt dat we de bereikbaarheid van de brandweer (doorgang van een brandweervoertuig) hanteren als uitgangspunt.
- Specifiek voor de horeca organiseren we een bestuurlijk overleg; mede om nieuw beleid te bespreken.

Bij de invoering van bovenstaande maatregelen moet altijd worden afgewogen of het geheel van maatregelen in balans is in vergelijking met andere doelgroepen om scheefgroei in tegemoetkomingen te voorkomen. Een algemenere maatregel die alle ondernemers in moeilijkheden kan helpen, is het (via Senzer) inzetten van resterende middelen van de Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK). Deze TONK-middelen zijn niet allemaal gebruikt en

hoeven niet aan het Rijk terugbetaald te worden. Eerder is al afgesproken dat de middelen beschikbaar moesten blijven voor mensen die geraakt zijn door de coronacrisis.

4.3. Aanbevelingen voor de lange termijn

- Zeker in de beginfase van de coronacrisis zijn er noodgedwongen nieuwe structuren ontwikkeld. Gedurende de crisis hebben we als organisatie zoveel mogelijk binnen de reguliere processen proberen onder te brengen, met goed resultaat. Voor de toekomstige uitdagingen, wordt een zelfde aanpak aanbevolen. Inzetten op, verbeteren en eventueel uitbouwen van bestaande structuren. De dialogen en het onderzoek bevestigen dat onze externe contacten goed zijn. Vanzelfsprekend is de aanbeveling om dit te behouden, waar nodig te versterken en bij een nieuwe fase van de crisis de contacten 'warm' te houden. Deze conclusie wordt niet alleen versterkt door de bevindingen op het gebied van Vitale Democratie, maar ook het Coalitieakkoord 2022-2026 'Gedreven door passie en ambitie' onderstreept deze lijn volledig.

- Het is een breed gedragen conclusie uit de dialogen en het aanvullend onderzoek: de lokale overheid heeft beperkte invloed en 'is niet overal van'. Wat we reeds doen en verder kunnen uitbouwen is de rol van coalitiemakelaar. Erken je verantwoordelijkheid voor publieke voorzieningen, maar laat andere partijen meebeslissen en (mede)eigenaar zijn. Aanvullend is het ook belangrijk om betrokkenheid te tonen bij verenigingen waar we geen zeggenschap over hebben. Onderzoek (VNG) laat zien dat maatschappelijke initiatieven niet zomaar uit het niets opkomen, maar mede hun basis hebben in goede contacten met gemeenten. Dit past binnen de uitgangspunten en basisgedachte van Vitale Democratie.

- Zie de (publieke) ruimte als kans voor positieve verandering. Door de crisis is ruimte in een ander daglicht komen te staan, zeker vanuit sociaal perspectief. Parken, wandel- en fietsmogelijkheden en goed wonen zijn belangrijk om vanuit huis te kunnen werken; zeker voor onze inwoners met een beperkte leefruimte.

- Corona heeft het digitaal werken en het digitaal vergaderen (en bijeenkomsten) een forse impuls gegeven. Dat kan de veerkracht van werknemers vergroten, maar ook de druk op de balans tussen werk en privé. Ook dit vraagt om andere arbeidsomstandigheden en -voorwaarden. Daarnaast kunnen digitalisering en nieuwe technologieën het gemeentelijk werk aanzienlijk vereenvoudigen, iets waar gemeenten volgens een recent rapport van het A&O fonds niet in voorop lopen. Zorg als gemeenten daarom voor goede digitalisering achter de schermen, maar laat dat altijd samengaan met een menselijk gezicht ervóór. Een gedeelte van onze inwoners kan hier niet altijd in mee gaan, hiervoor dient ondersteuning of een alternatief te zijn.

- Het thema 'Veilige Publieke Taak' staat in onze gemeente al hoog op de agenda. De afgelopen jaren hebben de noodzaak hiervan alleen maar bevestigd. Ambtenaren in de 'frontlinie' zijn kwetsbaar en moeten veilig hun functie kunnen uitoefenen. Hiervoor is een plan van aanpak uitgewerkt. De 'kortere lontjes' uit ons onderzoek passen in een groter geheel ook in een toenemende polarisatie binnen de maatschappij als geheel. Toenemende mate van ontevredenheid, vaak gericht tegen de overheid, kan ook in Asten leiden tot (online aangejaagde) openbare orde verstoringen. Aanbeveling is om dit ook mee te nemen in het nieuw te formuleren Integraal Veiligheidsbeleid.

- Binnen de gedachte 'Vitale Kernen' is het passend om meer regie te pakken op de huisvesting van arbeidsmigranten. Hierbij dient de koppeling gemaakt te worden met het instrumentarium die die omgevingsvisie biedt. De uitdaging op het gebied van arbeidsmigranten biedt tevens kansen ten aanzien van de groter wordende schaarste op de arbeidsmarkt. Uitdaging in dit dossier zit niet alleen op woonruimte, maar zeker ook op het gebied van draagvlak (sterke correlatie).

- Voor wat betreft de krapte op de arbeidsmarkt is het belangrijk ook naar andere oplossingen te kijken. Een concrete aanbeveling om de krapte op de arbeidsmarkt aan te pakken, is het stimuleren van meer contracturen per werknemer. Nederland staat hoog op de lijsten met deeltijdbanen. Dat lijkt een eerste prioriteit, ook omdat de inzet arbeidsmigranten geen oplossing is voor alle sectoren (en de uitbreiding van contracturen geen negatief effect heeft op de woningmarkt). Het meest efficiënt is om dit toe te passen op onze eigen organisatie. Kleinere gemeenten hebben namelijk verhoudingsgewijs de meeste problemen met de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt, zo blijkt uit de Personeelsmonitor Gemeenten 2021 van het A&O fonds Gemeenten.

- Op het gebied van jongeren is preventie een belangrijk middel om druk op professionele zorg weg te halen. Inzetten op jongerenwerk is hierbij essentieel. Het gaat hierbij om de groep 'ongekende' of 'ongehoorde' jongeren die gewoonlijk niet aan tafels zitten, die zich niet laten horen of die zich op straat polariserend uiten.

- Er moet voor gezorgd worden dat de coronacrisis niet uitmondt in een armoede- of schuldencrisis. Aan de landelijke overheid de oproep om de afbouw van steunmaatregelen in samenspraak te doen met de lokale overheid (die niet de middelen hebben om deze crisis te beteugelen).

- In samenwerking met de Peel en Senzer is het aan te bevelen om ruimhartig en creatief te werk te gaan om schulden te dempen en werk te behouden.

- Gemeenten kunnen (in regionaal verband) veel zelf, maar dat zal moeten samengaan met of uitmonden in duurzame en structurele aanpassingen; hiervoor ligt de bal bij het Rijk.

- Denk na over nieuwe vormen van solidariteit. De crisis heeft diverse nieuwe uitingen van solidariteit laten zien; zoals broodfondsen. Ook dat is een uiting van veerkracht, kansengelijkheid en sociale samenhang.

- Ga vooralsnog uit van verschillende ontwikkelingsmogelijkheden van het virus. De ontwikkeling van het virus is nog ongewis. Het kan door succesvolle vaccinatie uitdoven en onder controle komen. Of: het kan zich als een soort harmonica verder voortbewegen, met pieken en dalen en met meer en minder strengere maatregelen. In gemuteerde vorm kan het ook voortdurend de kop opsteken, met nieuwe noodzakelijke vaccins en blijvende maatregelen. Onderschat in alle varianten de gezondheidsgevolgen op de lange termijn niet.

- Koppel acute maatregelen aan structurele veranderingen. Zorg ervoor dat de nu door corona zichtbare mentale zorgvraag en de druk op de (jeugd)psychiatrie, de opmaat zijn voor de (her) organisatie van de GGZ. Lokaal hebben we hier vooral een signalerende functie.

- Een actieve, veerkrachtige lokale gemeenschap vormt een buffer die de sociale impact van crises letterlijk en figuurlijk kan opvangen. Behoud en beloon de energie die tijdens de coronacrisis is ontstaan. Het netwerk van verenigingen, sociale initiatieven en onderling hulpbetoon is iets om te koesteren.

4.3.1. Actiepunten

Uit bovenstaande aanbevelingen zijn een aantal concretere actiepunten te destilleren; hieruit blijkt nogmaals dat we op een aantal thema's vooral een signalerende functie hebben.

Nr.	Actiepunt	Overheidsniveau
1	Inzetten op, verbeteren en eventueel uitbouwen van bestaande tijdens de crisis (verder) ontwikkelde structuren en contacten op alle niveaus. Behoud en beloon de energie die tijdens de coronacrisis is ontstaan. 4.3 1e punt.	Lokaal
2	De rol van coalitiemakelaar doorontwikkelen (laat andere partijen meebeslissen en (mede-)eigenaar zijn). 4.3 2e punt.	Lokaal
3	Digitaal werken verder vormgeven en arbeidsomstandigheden daar op aanpassen. 4.3 4e punt.	Lokaal
4	Blijvende aandacht voor het thema veilige publieke taak + polarisering van maatschappij een plek geven in het veiligheidsbeleid. 4.3 5e punt.	Lokaal
5	Meer regie pakken op huisvesting arbeidsmigranten. 4.3 6e punt.	Lokaal
6	Stimuleren van contracturenuitbreiding bij krapte arbeidsmarkt. 4.3 7e punt.	Alle niveaus
7	Intensievere inzet op jongerenwerk als preventiemiddel. 4.3 8e punt.	Lokaal
8	Oproep om afbouw van steunmaatregelen in samenspraak te doen met de lokale overheid. 4.3 9e punt.	Rijk (signaal vanuit lokaal)

9	Ruimhartig en creatief te werk te gaan om schulden te dempen en werk te behouden. 4.3 10e punt.	Lokaal en Peelregio
10	Tot stand brengen van duurzame en structurele aanpassingen (o.a. door het koppelen van acute maatregelen aan structurele veranderingen). 4.3 11e punt.	Rijk
11	Rekening houden met terugkeer c.q. mutatie coronavirus. 3.3 13e punt.	Alle Niveaus
12	Bij opleving virus direct de 'warmere' communicatielijn uit de tweede fase hanteren. 4.2, 1e alinea.	Lokaal
13	Reeds bestaande verzoek bij Onis (op het vlak van long-covid) verder uit (laten) werken. 4.2 2e alinea.	Lokaal
14	De maanden over 2022 waarin ondernemers geen terras konden exploiteren niet in rekening brengen. 4.2 1e punt.	Lokaal
15	Horeca tegemoet komen door met terugwerkende kracht een financiële bijdrage te verstrekken voor de controle op het CTB. 4.2 2e punt.	Lokaal
16	Toestaan dat de terrassen in 2022 'om niet' verruimd opgesteld staan. 4.2 3e punt.	Lokaal
17	Inzetten van resterende middelen van de Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK). Dit betreft vooral Senzer. 4.2 5e alinea.	Peelregio

4.4 Algemene eindconclusie

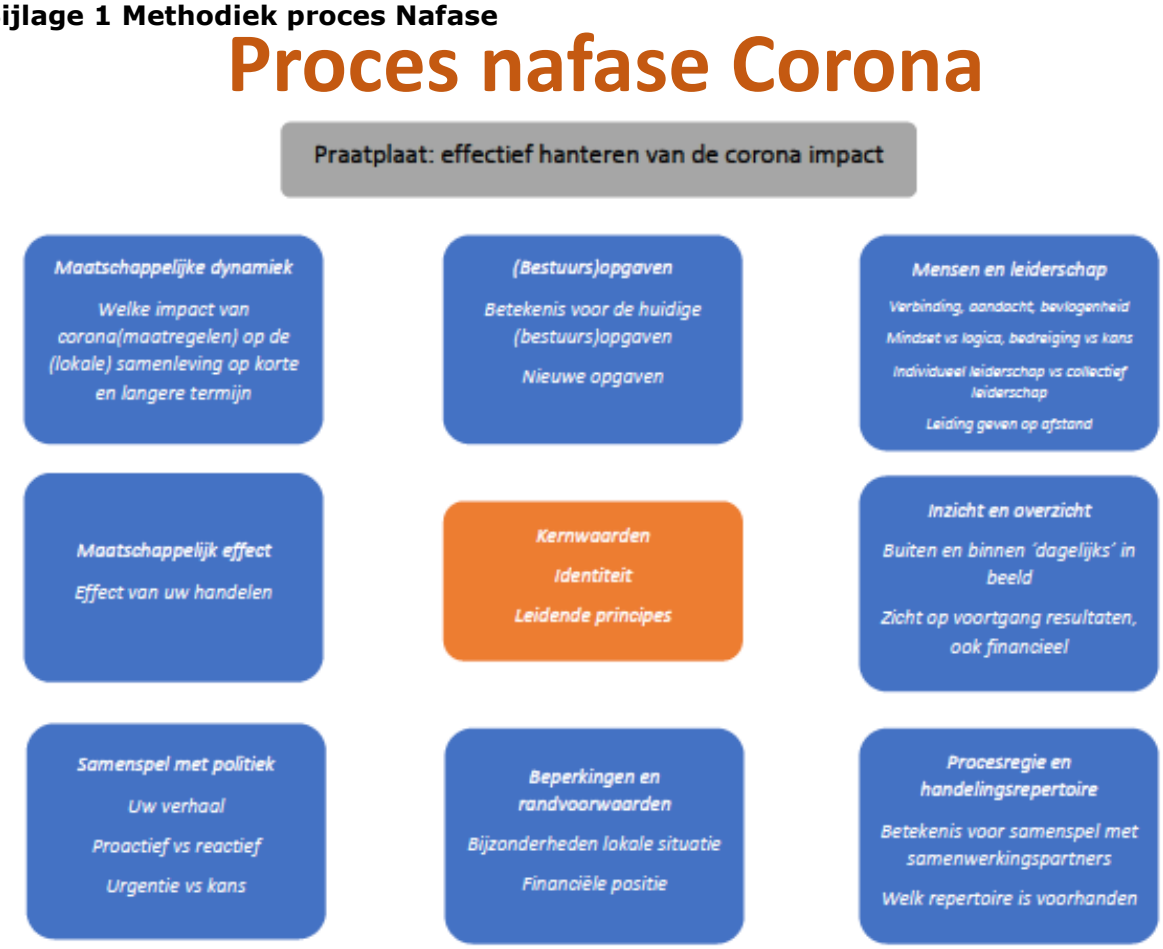
Veel nieuwe inzichten zijn uitgebleven, maar dat kan in positieve zin ook als bevestiging worden beschouwd dat we ons op 'de goede weg' begeven. De diverse onderzoeken zijn een bevestiging en aanvulling op de informatie die reeds beschikbaar was.

De eindconclusie van het voorliggende rapport komt dan ook dicht bij de visie van de gemeente Asten en luidt als volgt:

de beste manier om kansen te blijven zien, uitdagingen het hoofd te bieden en weerbaar te zijn bij een volgende crisis is door de bestaande waarden van onze organisatie te koesteren.
Onze oren en ogen openhoudend, dichtbij onze inwoners en het maatschappelijk middenveld, gaan we uit van eigen kracht. Hierbij verbinden we lokale doelstellingen met regionaal/landelijke ontwikkelingen én koppelen we de korte aan de (middel)lange termijn.

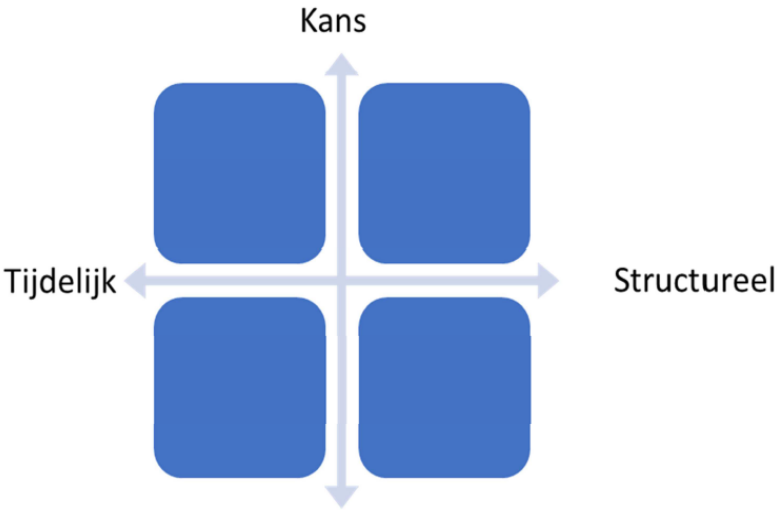
Bijlagen

Bijlage 1 Methodiek proces Nafase

Voorbereiden op de nafase coronacrisis
Ophaalsessies

Vitale democratie Asten 2030

Samen verder aan de slag!

Voorbereiden op de nafase coronacrisis
Ophaalsessies

Vitale democratie Asten 2030

Programma:

Partner:

Datum:

Hoogste prioriteit / grootste behoefte?

1…

2…

3…

4…

5…

Tijdelijk

Urgente thema's

Kansen

Structureel

Urgente thema's

Kansen

Wie doet wat? Rol gemeente?

Samen verder aan de slag!

Bijlage 2 DESTEP

De DESTEP (demografisch, economisch, sociaal-cultureel, technologisch, ecologisch en politiek-juridisch) een methodiek om omgevingsfactoren in kaart te brengen waarop een organisatie geen directe invloed heeft. Als overheidsorganisatie hebben we wel een rol in de doorvertaling van deze factoren; die worden hieronder al kort aangestipt en hebben in de vorige paragraaf al aandacht gekregen.

Demografisch

Algemene Ontwikkelingen:
- Dubbele vergrijzing
- Binden van jongeren
- Arbeidsmigranten
- Gezinsverdunning (minder kinderen, meer één-persoons huishoudens, minder mensen p/woning)

Doorvertaling Asten:
- Huisvesting arbeidsmigranten
- Arbeidsmigranten, bestuurlijke handhaving: volksgezondheid, sociaal/cultureel, taal
- Jeugd, bijv. bouwen voor starters
- Beleid huisvesting Sinti, Roma
- Statushouders
- Overige doelgroepen?
- Overig woningbouw kwalitatief/kwantitatief: gebrek aan voldoende bouwgrond?

Economisch

Algemene Ontwikkelingen:
- Groeiende werkloosheid
- Schuldenproblematiek
- Begrotingstekort NL stijgt
- Centrumontwikkeling? Horeca? Toerisme?
- Werkelijke economische impact wordt zichtbaarder
- Blijvend aanzienlijk aandeel thuiswerkenden/digitalisering
- Beperkt reisverkeer met strenge regulering
- Zij-instroom (zorg, onderwijs)

Doorvertaling Asten:
- Programma Centrumontwikkeling: toerisme, horeca, musea
- Programma Vitale kernen
- Begrotingstekort 2022 e.v.
- Kosten sociaal domein: werkloosheid – schulden – ziekte – bijstand
- Ontwikkeling innovatiehuis (Peel, Brainportregio)

Sociaal-cultureel

Algemene Ontwikkelingen:
- Zorg / scholen -> zij-instroom
- Risico reguliere zorg uitstel
- Verdeelde maatschappij / polarisatie / geïsoleerde groepen
- Veiligheid
- Vermaak / evenementen / verenigingsleven
- Psychische gezondheid (bijv. ook speciaal bij jongeren)
- Eenzaamheid
- Steeds meer organisaties kiezen voor permanente verandering en hybride werken

Doorvertaling Asten:
- Veel! Nader te specificeren!
  Totale impact op sociale domein en de onderdelen daarin en de maatschappelijk toe te voegen waarde vanuit de gemeente Asten.

Technologisch

Algemene Ontwikkelingen:

- Gezondheidszorg: testcapaciteit, vaccinatiebeleid, werking vaccin
- Verdere toename cyberrisico's. Aanvallen op de zorg en op ontwikkelaars vaccin, datalekken.
- Digitalisering (Online werken, Infrastructuur)
- Duurzaamheid (Bv. minder files, minder kantoor m2)
- Data gedreven keuzes: visie, kennis, hoe?

Doorvertaling Asten:

- Verdere digitalisering / samenwerken binnen en buiten de organisatie, hybride vergaderen, digitaal vergaderen, versnelling flexibel werkplekconcept
- Overgang naar ICT-NML van belang, meer naar de cloud, beheer werkplek op afstand
- Structureel inbedden thuiswerken
- Samenwerken binnen de organisatie / saamhorigheid – werkplezier belangrijk aandachtspunt -> voor echte verbinding heb je geen WIFI nodig
- Kansen vanuit data gedreven werken, beleidsanalist als sparringpartner tussen beleid & IT
- Duurzaamheid, kansen?

Politiek

Algemene Ontwikkelingen:

- Landelijke maatregelen. Regionale afstemming. Lokale ruimte.
- Internationale afstemming over maatregelen.
- Verdere maatschappelijke polarisatie rond Corona. Kleinere groep die extremer wordt. Grotere groep die moeite heeft met aanpak; verdeeldheid breder merkbaar. Meer zichtbaar rondom campagnes/verkiezingen. Openbare orde en veiligheid.
- Discussie over veiligheid vaccin en vaccinatiebeleid.
- Draagvlak. Toenemende juridisering rond maatregelen. Wet tijdelijke maatregelen.

Doorvertaling Asten:

- Lokale steun, rijkssteun, stimuleren koop lokaal
- Financiële steun / niet-financiële steun (faciliterende en verbindende rol)
- Ambitie Toekomstagenda Asten 2030 t.o.v. effecten Corona
- Meerjarig sluitende begroting

Bijlage 3 Gespreksverslagen dialoog

Bestuur Koninklijke Horeca Nederland afdeling Asten

Opening
Wil Verberkt heet iedereen welkom en geeft een korte toelichting op de bijeenkomst. Op de agenda staat het onderwerp 'Nafase corona'. Hierna volgt een voorstelrondje.

Aanleiding voor de bijeenkomst
De coronamaatregelen worden steeds verder afgeschaald en er komt weer meer ruimte om te bewegen en ondernemen. Ook de horecagelegenheden zijn weer geopend en mogen klanten ontvangen. Landelijk zien we dat de maatregelen en de vaccinaties een positief effect hebben op het voorkomen van een ernstig ziekteverloop waardoor de druk op de zorg kan afnemen. Ook in Asten zien we deze positieve effecten. Hierdoor gaan we van een acute fase van de bestrijding van het virus naar een fase van herstel en nazorg. In termen van crisisbeheersing spreken we dan over de 'nafase'. Tijdens deze bijeenkomst gaan we met elkaar in gesprek over de nafase. We halen op welke vragen er leven en waar de hoogste prioriteit / grootste behoefte ligt voor de horecaondernemers.

Nafase corona
De gemeente is verantwoordelijk voor de nafase en wil dat ook graag zijn. We bepalen graag zelf met onze inwoners en ondernemers wat er moet gebeuren en hoe. We stemmen af binnen de regio en maken gebruik van aangeboden instrumenten en data, best practices en adviezen van bijv. de Veiligheidsregio en de VNG.

De gemeente Asten brengt momenteel in beeld wat er nodig is voor de nafase van de coronacrisis. Belangrijk hierbij is het inzichtelijk maken van de huidige situatie in Asten. De gemeente heeft hierbij een cruciale rol als het gaat om communicatie. Zowel in de zin van toegankelijke informatieverstrekking als van de dialoog met inwoners, ondernemers en het faciliteren van het herstel van sociale contacten.

Rol/taak van de gemeente als lokale overheid in de nafase
- Vooral stimuleren, ondersteunen (op gang helpen). Inwoners en ondernemers ruimte en vrijheid geven. Verantwoordelijkheden daar laten liggen waar ze horen. Bijv. Horeca zelf met ideeën laten komen.
- We zijn niet van alles. We zullen duidelijke kaders en grenzen moeten aangeven om verwachtingen te managen. Ook duidelijk maken waarom: capaciteit, eigen verantwoordelijkheden, financiële situatie,
- Benadrukken van gezamenlijke aanpak: vitaal Asten.
- Er ligt een extra kans voor de vitale democratie. We moeten er gebruik van maken. Flexibiliteit bij de aanpak.
- De gemeente heeft een cruciale rol als het gaat om communicatie.

- We stemmen af met buurgemeenten en regio.
- We treden op als eenheid: collectieve collegiale en betrokken uitstraling als college.
- Aanpak moet "bruisen": Samen aanpakken, schouders eronder, iets over hebben voor elkaar, herkenbaar, faciliterend, proactief. Ook duidelijk zijn in wat we niet willen.

Centrumontwikkeling/Vitale kernen/Werkgelegenheid/Bedrijven/Horeca/Winkels
De vraag is hoe het met de horeca is gesteld en hoe de ondernemers de coronacrisis zijn doorgekomen. De aanwezigheid van horeca is erg belangrijk voor een vitaal centrum in Asten, Ommel als Heusden. We willen samen met KHN Asten in kaart brengen welke risico's we zien maar ook welke kansen we zien voor de nafase. Wat weten we nog niet, welke vragen leven er en wat moet de hoogste prioriteit krijgen? Op basis van het gesprek met KHN Asten hebben we een 'Praatplaat nafase corona' ingevuld. Deze is bijgevoegd bij dit verslag. De praatplaat laat zien welke urgente thema's er spelen, zowel tijdelijk als structureel.

Tijdens het gesprek werd ons duidelijk dat KHN Asten zich zorgen maakt over 2022. De coronamaatregelen mogen dan zo goed als opgeheven zijn, de omzet is nog niet op het niveau wat het hoort te zijn. En zonder (goed) personeel is het niet mogelijk om tot die noodzakelijke omzet te komen. De horeca draait nu vooral op jeugd die zelf flink op stap gaat en regelmatig met een

coronabesmetting thuis zit. Voor veel ondernemers betekent dit dat zij minder open zijn dan onder 'normale' omstandigheden.

Voor KHN Asten liggen de kansen vooral in het voortzetten van de goede samenwerking met de gemeente, een meedenkende gemeente die kiest voor deregulering i.p.v. extra regulering, het verkorten van procedures bijvoorbeeld bij aanvragen voor evenementen, het structureel verruimen van de zomerterrassen en dan niet alleen op de Markt maar overal zoals we dat tijdens de coronamaatregelen hebben uitgevoerd en het uitstellen of vrijstellen van terrasbelasting.

Openstaande vragen van KHN Asten:

1. Bestuur KHN Astenvraagt of de gemeente de huur van gemeentegrond (terrasbelasting) voor 2022 in rekening gaat brengen. Hij heeft eerder al een verzoek gedaan om géén terrasbelasting in rekening te brengen in 2022.
2. Bestuur KHN Asten vraagt of de terrassen in 2022 wederom om niet verruimt opgesteld mogen worden naar voorbeeld van 2020 en 2021.
3. Er wordt gevraagd / verzocht of de verruiming van de terrassen structureel opgenomen kan worden in het horecabeleid van de gemeente.
4. Er wordt gevraagd / verzocht om nog eens kritisch te kijken naar het opleggen van terrasbelasting.
5. Er wordt gevraagd of er een bestuurlijk overleg kan worden georganiseerd tussen de nieuwe portefeuillehouder Economie en bestuur van KHN Asten.

ZLTO-bestuur

Doel gesprek
Ophalen hoe de sector de Coronatijd heeft doorstaan. Ophalen of er aandachtspunten of ondersteunende maatregelen nodig zijn. Medio juni 2022 gaat er een voorstel naar de raad met daarin:

- Een foto van de huidige situatie;
- Voorstellen mbt ondersteunende maatregelen;
- Evt kansen of andere zaken.

Corona
Frank schetst de situatie.
Corona is 2 jaar geleden na carnaval begonnen. Het gros van de agrarische bedrijven heeft het eigen vermogen in deze 2 jaar zien slinken.

Sectorbreed is de reden dat de opbrengstprijs van de producten is tegen gevallen.
Voor de legkippensector speelde aan de opbrengstenkant bijvoorbeeld dat in de Coronatijd meer eieren werden gegeten, maar gelijktijdig werd de horeca werd gesloten. Dit leidde tot overproductie van eieren en daarmee een lagere opbrengstprijs. Als de opbrengst meer dan 30% minder was, kon een beroep worden gedaan op de TVL. Het blijft nog onzeker hoe dit achteraf wordt getoetst door de overheid en of er moet worden terug betaald.

De vleeskuikenhouders lieten door de verminderde vraag naar vleeskuikens hun stallen leeg staan. Zij sloegen rondes over om gebruik te kunnen maken van de TVL. Ook voor hen geldt hoe de overheid omgaat met de ontvangen vergoedingen.

De varkensbedrijven ontvingen een lager bedrag voor de varkens omdat de slachterijen dicht gingen door de vele Corona zieken in deze branche.

De bloemenkwekerijen krijgen direct in 2020 een flinke klap te verwerken (moederdag en Pasen), maar uiteindelijk viel het voor hen mee omdat er meer bloemen werden gekocht in de Coronaperiode.

Voor de paprikakwekerijen viel de markt in Japan/VS weg, maar er werd 20% meer paprika geconsumeerd waardoor de prijzen stegen. Dit leidde aan de opbrengstkant tot een positief resultaat

Het meest zwaar werd de sector met het ‘luxe vlees’ getroffen, zoals het kalfsvlees omdat de horeca werd gesloten.

Aan de kostenkant namen de personeelskosten toe door zieken die moesten worden doorbetaald. Ook was er met name zorg over ziekte onder het personeel. De uitzendbureaus hadden een Coronatoeslag ingevoerd.

Stalaanpassingen
Frank concludeert dat de bedrijven door Corona het eigen vermogen hebben zien slinken, terwijl zij nu voor grote opgaven en extra hoge kosten staan. Hij noemt de investeringen in emissiereducerende maatregelen in stallen die op grond van de Interim Omgevingsverordening in Brabant versneld voor 1 januari 2024 gereed moeten zijn anders moeten deze stallen buiten gebruik worden gesteld. Dit vraagt om een investering per bedrijf tussen de € 200.000 en € 300.000. Bedrijven moeten nu de vergunning aanvragen om in 2023 te kunnen bouwen.

Energiekosten
Maar ook stijging van de energiekosten heeft consequenties voor de verschillen agrarische sectoren aan de kosten dan wel opbrengstenkant, zoals:

1. Door de stijging van de energiekosten zijn de voerprijzen voor vee fors gestegen en er is een tekort aan vlees/groenten omdat er minder is geproduceerd. Dit leidt tot een stijging van 25% van de prijzen in de supermarkt voor de consument. Bedrijven/tussenhandel (bijvoorbeeld de eierhandel) maken veelal vaste prijsafspraken met supermarkten voor 1 jaar. Het is belangrijk dat deze prijzen worden opengegooid en dat er tussentijds nieuwe

prijsafspraken met de supermarkten worden gemaakt anders gaan de afnemers, bijvoorbeeld de eierhandelaren failliet. Het is dus belangrijk dat de supermarkten hierin mee gaan zodat de huidige tussenhandel blijft bestaan. Het zal zeker zo'n 2 jaar duren voordat de prijzen weer gaan dalen.

2. De gestegen energieprijzen zorgen voor grote verschillen tussen tuindersbedrijven. Door de gestegen gasprijzen laten een aantal bedrijven het bedrijf leeg staan. Dit heeft ook te maken met afspraken die een bedrijf heeft qua gas en electra. Sommige bedrijven maken gebruik van houtstookkachels waarbij de subsidie is gekoppeld aan de gasprijs. Door de stijgende gasprijs kan het voor hen financieel weer interessant zijn om de WKK-installaties te heractiveren. Dit heeft consequenties op het gebied van duurzaamheid.
3. In de akkerbouw stijgt de opbrengst per hectare, maar de prijs van kunstmest is gestegen (verdubbeling) door de stijging van het gas.

Oekraine
Ook de oorlog in de Oekraine heeft gevolgen voor het voerprijs en het voedsel. Dit jaar is er geen oogst in de Oekraine. Op zijn best zal er in 2023 weer een normale opbrengst zijn. De beschikbaarheid van bepaalde producten komt in het gedrang, bijvoorbeeld chips, tonijn in zonnebloemolie.

Bouwkosten
De bouwkosten zijn enorm gestegen terwijl veel bedrijven in de sector hun bedrijven moeten aanpassen voor 1 januari 2024 en daar geen keuze in hebben.

Stikstof/Gebiedsgerichte aanpak
In Asten ligt de Groote Peel dat is aangemerkt als Natura 2000 gebied. In de zones om Natura 2000 gebieden ligt landelijk een opgaaf om de stikstofuitstoot fors terug te dringen omwille van natuur, woningbouw, bedrijventerreinen. De wijze waarop wordt door provincies uitgewerkt in gebiedsplannen. Ook voor de Pelen op Astens en Deurnes grondgebied wordt zo'n gebiedsplan opgesteld waarin meerdere doelen integraal worden opgepakt (natuur, water, landbouw, leefbaarheid, beleefbaarheid, economie en energie). De druk om te extensiveren op de bedrijven zal in deze zone toenemen, maar vooralsnog is onduidelijk hoe zij dit vorm kunnen/moeten geven. Zij zullen hun bedrijf meer in balans met de omgeving moeten gaan brengen, natuurinclusiever en daarop hun bedrijfsvoering aanpassen. Veel bedrijven zullen vervroegd stoppen omdat ze onvoldoende toekomstmogelijkheden meer zien (geen opvolger, investering stalaanpassingen, opgaaf stikstofuitstoot, onduidelijkheid wat er van hen wordt verwacht qua bedrijfsaanpassingen). Ook komen er in 2022 weer nieuwe opkoopregelingen vanuit het rijk waar bedrijven aan zullen meedoen en hun bedrijf beëindigen. Het stoppen van deze bedrijven heeft consequenties voor de leefbaarheid in deze zone, maar ook op de leefbaarheid in de kernen.

Rol overheid
Er wordt besproken wat de sector van de overheid verwacht. Frank geeft aan dat hulp nodig is bij:

1. het openbreken van contracten tussen bedrijven (tussenhandel) en supermarkten;
2. het gemakkelijker geld verstrekken door de banken;
3. de herinvestering voor de stalaanpassingen voor 1 januari 2024. Deze eis is opgelegd door de provincie Noord-Brabant en zal voor heel veel bedrijven moeilijk haalbaar zijn;
4. de voedselproductie zal weer gewaardeerd moeten worden.

Er wordt geconcludeerd dat de gemeente hier in principe geen ondersteunende rol in kan bieden. De provincie zal naar verwachting politiek gezien vasthouden aan de eis van 1 januari 2024 voor de stalaanpassingen.

Tot slot wordt gesproken over het feit hoe moeilijk het is om draagvlak in een omgeving te krijgen voor de huisvesting van arbeidsmigranten. De verplichte dialoog met de buurt maakt het er niet gemakkelijker op. Hannie biedt aan dat er bij hun kwekerij werkgelegenheid is voor vluchtelingen uit de Oekraine mocht daar behoefte aan komen in de gemeente.

Er wordt geconcludeerd dat er een bijzonder moeilijke tijd voor agrarische sector is aangebroken met veel veranderingen en veel onzekerheden voor de individuele bedrijven die zijn effect zal hebben in het buitengebied.

Brancheorganisaties

Aanleiding
De coronacrisis is na 2 jaar in de zogeheten nafase beland. In deze nafase treedt de gemeente in overleg met brancheorganisaties en inwoners om te horen hoe zij de afgelopen 2 jaar ervaren hebben en hoe zij de toekomst zien. Ook ligt er een opdracht vanuit de raad om, in overleg met inwoners en organisaties, te kijken waar we de gemeenschap kunnen helpen. De planning is om in de raadsvergadering van juli met een eerste beeld en plan van aanpak te komen.

Inhoud
Met OVA, ICAS en CMA is gesproken over de situatie bij onze centrumondernemers, MKB en industrie. Het algemene beeld is als volgt.

Directe gevolgen coronacrisis
- We kennen eigenlijk geen bedrijven die als gevolg van de coronacrisis zijn gestopt dan wel failliet zijn gegaan.
- Er zijn wel grote, individuele verschillen: waar sommige bedrijven floreerden hadden en hebben andere bedrijven het moeilijk. Bedrijven die dicht moesten (detailhandel en horeca) zijn zwaarder getroffen dan bedrijven die door konden (MKB, industrie).
- Sommige bedrijven hebben het nog steeds moeilijk en zullen het mogelijk nog jaren moeilijk hebben, doordat al het investeringskapitaal en alle reserves (zowel zakelijk als privé) zijn ingezet, letterlijk om te overleven.
- Personeelstekorten en materiaaltekorten waren voor corona al gaande, maar zijn versneld en versterkt door de coronacrisis. De gevolgen hiervan blijven naar verwachting nog lang voelbaar.

Toekomstige effecten
- Er zijn grote zorgen over de afrekening die mogelijk later dit jaar nog gaat komen (bijv de uitgestelde belastingen). Dat leidt er onherroepelijk toe dat sommige bedrijven alsnog omvallen. Daar moet een oplossing voor gevonden worden.
- Er is onzekerheid of er richting het najaar toch weer nieuwe coronamaatregelen nodig gaan zijn. Als die er komen, is het essentieel corona breder te benaderen dan enkel vanuit het medische perspectief.
- Er zijn reële zorgen over andere potentiële crises met grote (financiële) gevolgen, zoals de negatieve ontwikkelingen rondom energie, materialen en personeel.

Opmerkingen op proces
- Het was best lastig toen alles op nationaal niveau werd bepaald en er lokaal geen/weinig speelruimte was om pragmatisch met zaken om te gaan.
- De enkel medische benadering van corona heeft te lang geduurd en heeft de situatie vanuit ondernemersperspectief verslechterd. Voorbeeld was zeker tijdens de 1e golf de verplichte quarantaine en het niet kunnen testen. Dat was voor een groot bedrijf nog wel op te vangen, maar voor het MKB of de eenmanszaak was dat 'killing'.
- Het gevoel was soms dat de gemeente meer had kunnen doen om ondernemers te helpen, waarbij ook niet altijd duidelijk werd gecommuniceerd waarom iets wel of niet werd gedaan. Voorbeeld is het niet kunnen bijspringen bij de OZB of de Reclamebelasting.

Positieve punten van de coronacrisis:
- Er was en is veel direct en laagdrempelig overleg met het ambtelijk apparaat en dat is zeer waardevol.
- De toenadering naar elkaar en solidariteit onder elkaar was groot en dat is mede te danken aan de gezamenlijke inzet van ondernemers en gemeente. De lokale gunfactor was ook sector-overstijgend aanwezig, bijv. vanuit industrie richting detailhandel.
- De crisis heeft qua creativiteit soms ook weer het beste in ondernemers naar boven gehaald.

Verwachtingen naar de gemeente:
- Wees soepel en geef ondernemers de ruimte om te ondernemen. Houd de extra ruimte die tijdens de coronacrisis is gekomen in stand (bijv. ruime terrassen).
- Doe datgene dat je communiceert, maar ben ook helder in wat je niet kunt doen.
- Een goede verstandhouding begint met begrip en een open houding richting ondernemers.
- Blijf aandacht geven aan lokale solidariteitsacties (o.a. Koop Lokaal).
- Er zullen ook oplossingen moeten komen voor de andere crises (energie, personeel, materiaal), al ligt dat vooral ook op nationaal niveau.

KBO/Seniorenvereniging

Het bestuur van de KBO gaat in op de vraag naar consequenties van de coronacrisis voor de doelgroep, nu en in de toekomst. Kunnen zowel negatieve als positieve consequenties zijn.

Het bestuur meldt het volgende.

- In 2020 en 2021 zijn de meeste activiteiten geannuleerd. Sommige activiteiten zijn in 2022 weer opgestart.
- Vanaf nu loopt er dus weer een redelijk normaal programma. Maar de opkomst is voor Asten lager. Sinds 2016 zie je al een afname van het ledenbestand. Er komt weinig "jongerenaanwas". Dit heeft niet te maken met sterfgevallen vanwege Corona. Sterker nog, er zijn minder sterfgevallen dan de jaren voor corona (uiteraard was 2018 een zwaar jaar vanwege de grieppandemie). De gemiddelde leeftijd van de leden is opgelopen van 75 naar 77 jaar. Er zijn heel weinig leden tussen de 50-60 jaar.
- Er is wat angst bij sommige mensen voor wie de maatregelen te vroeg zijn afgeschaald. Ze hadden liever nog langer een mondkapjesplicht willen zien maar kiezen er niet voor om er zelf nog een te dragen (omdat dit zou opvallen).
- In Heusden zie je ook dat de mensen wat vervreemd zijn van de activiteiten na twee magere jaren en niet meer terugkomen. Heusden heeft echter veel jongere leden.
- Algemene indruk is dat de ouderen, zeker de 80+, zich niet veel zorgen maakt over Corona. Dat is geweest, is de houding en van de overheid wordt verwacht dat er geen lockdown meer komt.
- Er zijn vrijwilligers genoeg, zeker voor ondersteuning van activiteiten. Structurele inzet als bestuurder is minder in trek. Maar, er zijn geen problemen.
- Conclusie is dus dat de participatie aan KBO-activiteiten en activiteiten zoals bridgen terugloopt.
- Dit wil echter niet zeggen dat eenzaamheid op de loer ligt. Daar zijn geen signalen van, ofschoon ook wordt aangegeven dat die signalen niet kunnen komen van mensen die ze niet meer zien. Ook blijken veel mensen thuisactiviteiten voort te zetten die ontwikkeld zijn onder corona, bijv. thuis bridgen. Ook zijn de mogelijkheden van digitalisering door sommigen ontdekt of verruimd, zoals ook Onis constateert.
- Kansen: behalve digitalisering is er aanleiding om samen met Onis en het Sociaal Team Asten te kijken naar de activiteiten die worden georganiseerd, omdat er mogelijk dubbelingen in zitten. Dit zal op de agenda worden gezet voor een volgend overleg.
- Verwachtingen: geld is altijd goed (met een knipoog maar ook serieus tintje). Verder zal het nieuwe gemeenschapshuis een aantrekkende werking hebben, omdat De Beiaard niet écht uitnodigend meer is. De bridgeclub probeert op basis daarvan mensen te bewegen om zich (weer) aan te sluiten.

Conclusies
-Participatie en lidmaatschap lopen terug. De trend was al eerder ingezet dan corona.
-De meeste ouderen gaan er vanuit dat Corona voorbij is. Sommige ouderen zijn nog wat angstig dat de maatregelen te vroeg zijn afgeschaald.
-Er zijn geen signalen over vereenzaming, maar of die ook daadwerkelijk bij het KBO komen…?
-Er zijn voldoende vrijwilligers.
-Kansen op verdere digitalisering en afstemming van activiteiten van KBO, Onis en wellicht ook Sociaal Team Asten.

ONIS Welzijn

1. Nafase Corona

Binnen de crisisbeheersing is het proces nafase Corona nu in gang gezet.
De gemeente Asten wil in beeld brengen welke mogelijkheden er zijn, wat we lokaal kunnen doen en hoe we op bepaalde zaken in moeten/kunnen spelen.
Er vinden gesprekken plaats met samenwerkingspartners en er komt nog een Tip enquête voor inwoners.

Consequenties, risico's en kansen
Jongerenwerk inzet minder collectief veel meer individueler en ook complexer. Niet alleen door Corona. Jeugd valt echt op! Versterking van een trend die al in gang gezet is. Ook psychische problematiek is een belangrijk aandachtspunt.
Jongerenwerk wordt meer gewaardeerd, er is meer erkenning. Zichtbaarheid van het jongerenwerk is hoog. Sociaal werk wordt veel meer erkent dan jaren geleden.

Onis was heel zichtbaar tijdens de Corona crisis.
Er zijn veel tekorten in de zorg dus er gaat meer naar het welzijnswerk.
Beweging meer naar de voorkant, integraal. Ook naar b.v. dorpsondersteuners.
Een landelijke trend is dat welzijn belangrijk is.

Bij het ouderenwerk merken ze dat sommige mensen huiverig zijn om weer te participeren en deel te nemen aan activiteiten.
Eenzaamheid (vrijwillig of onvrijwillig) blijft een belangrijk thema, mensen weer in beweging krijgen.

Er is bij Onis een verzoek ingediend om iets te doen met long-covid patiënten, dit moet nog bekeken en besproken worden.

Er worden veel meer individuele vragen gesteld.
Er wordt goed gekeken en afgewogen wat bij Onis hoort en wat niet. Ook zorginstellingen benaderde Onis in het begin van de Coronatijd.

Vluchtelingenwerk: Er is flinke vertraging ontstaan in procedures, gezinsherenigingen, inburgeringstrajecten, onderwijs e.d. Dit heeft echt te maken met Corona.

Er is een toename bij schulddienstverlening. Dit komt niet alleen door Corona, maar ook door de huidige situatie (prijsstijgingen e.d.).

Kansen die Onis ziet zijn: digitaal werken, dit heeft echt een vlucht genomen. Er komen meer mensen die zaken digitaal kunnen. Digitaal kompas is onderdeel van Onis. Dit was gunstig in Coronatijd.

Meer vrijwilligers b.v. door Oekraïne en misschien ook wel door Corona. Onis probeert de vrijwilligers breed in te zetten binnen de organisatie.
Ook in Coronatijd waren er genoeg vrijwilligers. Onis heeft ook echt jonge vrijwilligers.
Het is belangrijk om een stevige Welzijnsorganisatie te hebben staan om b.v. de crisis aan te pakken. Zo kan er snel geschakeld worden en actie ondernomen worden. Het is belangrijk om dan ook voldoende vrijwilliger te hebben.

Onis is een platte organisatie.
Zien, horen en reageren is de kracht.

De werkbelasting bij Onis is erg hoog, werkdruk is te hoog.
Dit is bij alle terreinen zo, denk aan schulddienstverlening, mantelzorg, jongerenwerk, vluchtelingenwerk.
Onis is aan het nadenken over een flexibele schil die ingezet zou kunnen worden.

2. Ontwikkelingen 2022

Kostendelers norm gaat veranderen in wetgeving.

Schulddienstverlening Vanuit schuldhulpverlening/vroegsignalering komt er op korte termijn een verzoek voor 12 uur extra incidenteel per gemeente voor 2022.

Onderbouwing met data is hierbij belangrijk. Hiervoor wordt in 2022 dekking gezocht binnen bestaande budgetten.

Voor 2023 moet het meegenomen worden in de voorjaarsnota.

Jongeren en schulden ism alle Peelgemeenten wordt bekeken.

Oekraïne Het loopt goed. Er zijn binnen Onis mensen vrij gemaakt hiervoor.
Er moeten geen mensen naar Onis gestuurd worden voor kleding en andere spullen. Hiervoor moeten mensen in Eindhoven zijn.

Data Onis Data verzamelen kwartaal 1 2022 (Q1). Het lukt nu nog niet bij Onis, maar er wordt aan gewerkt. Irma Hurkens gaat hier achteraan en levert e.e.a. aan.

Nieuwe wensen jongerenwerk Structureel 18 uur jongerenwerk meenemen in de voorjaarsnota 2023.
Patricia kijkt dit na. Voor 2022 wordt er 12 uur per week extra jongerenwerk ingezet.

Voor 2023 is er de indexering en 2 nieuwe wensen, jongerenwerk en schulddienstverlening.

Verslaglegging Onis. De inhoudelijke verslaglegging van Onis kost veel tijd. Is het een optie om 1x in de 2 jaar uitgebreid te doen en het andere jaar wat eenvoudiger.
Ja dat is een optie en b.v. een infographic kan ook een goed idee zijn.

De griffier is bezig met het opstellen van een inwerk traject voor de nieuwe Raad.
Een presentatie van Onis zoals de vorige keer zou nuttig zijn voor de nieuwe Raad. Graag voor de zomervakantie. Patricia stemt dit af met griffier.

Er komen twee commissies Ruimte en Burgers / AZC samen gevoegd.

Nieuwe gemeenschapshuis Huidige datum nieuw gemeenschapshuis, 1 dec. 2022?
Onis moet opnieuw reserveren voor de eigen kantoren.

Primair Onderwijs en Kinderopvang

Kinderopvang

Zorgen/bedreigingen:

- ouders maken laagdrempelig gebruikt van noodopvang; de lijst met cruciale beroepen is groot en in sommige gevallen blijkt het in de praktijk tot maar liefst 75% van de capaciteit te leiden. Dat is overigens niet overal zo.

- Deze ontwikkeling is ook te zien bij de reguliere opvang. Hier zijn nauwelijks afmeldingen te constateren van kinderen, ook niet in de vakanties. Dit zijn periodes dat het juist belangrijk is om als gezin samen op te trekken, maar veel ouders kiezen ervoor om tijd voor zichzelf in te plannen en kinderen naar de opvang te brengen.

- Het effect van de coronacrisis op de jongste kinderen moeten we niet onderschatten. Denk aan de tweejarigen die al bezig zijn met mondkapjes. Onduidelijk wat voor effect dit heeft op de ontwikkeling.

- Er zijn kortere lontjes bij ouders en dat i.c.m. met de regels maakt het moeilijk om alles goed te handhaven (zoals met de cruciale beroepen). In sommige gevallen moet je dan voor de weg met de minste weerstand gaan. Rek bij veel mensen is eruit.

- Kinderen die al kwetsbaar zijn worden kwetsbaarder, dat is een grote zorg.

Positieve ontwikkelingen/kansen:

- Contact met (anderstalige) ouders is versterkt en betrokkenheid hierdoor vergroot.

- 1e lockdown gaf veel saamhorigheid; partners die nauw met elkaar optrokken om problemen en 'erge gevallen' aan te pakken en op te lossen.

- Er zijn inderdaad korte lontjes; maar er is ook een andere kant die net zo veel aanwezig is (of misschien wel meer). Er heerst nog steeds een groot 'wij-gevoel' en mensen hebben iets voor elkaar over.

Primair onderwijs

Zorgen/bedreigingen:

- Hoge werkdruk in het onderwijs. Zorg over personeel dat op zijn tenen loopt en dat lijdt tot burn out verschijnselen.

- Krapte op arbeidsmarkt: gelden die beschikbaar worden gesteld om mogelijkheden voor kinderen te creëren zijn door het gebrek aan personeel niet altijd een oplossing. Dit is ook een probleem voor de toekomst. Demografische ontwikkelen dwingen ons om na te denken om zaken slimmer te doen.

- Ook hier zijn de korte lontjes van ouders een zorg. Dit leidt tot ongenuanceerde reacties en onderwijzers die het landelijk beleid moeten verdedigen.

- De maatregelen hebben een effect op de thuissituatie en dat uit zich vooral in de kwetsbare gezinnen; maar juist ook in de gezinnen waar voorafgaand aan de coronacrisis geen problemen waren; 'de onverwachte gezinnen' ('normale' tweeverdieners etc.). Hier is ook een verschil te zien in de eigenschappen van de lockdown (alles dicht of alleen de scholen dicht).

- Zorgen zitten hem ook in het sociale aspect. Kinderen hebben noodgedwongen andere vormen van contact en vrije tijdsbesteding, minder buiten spelen, meer achter schermen. En dit heeft ook invloed op schoolse zaken.

- Werken of afstand (bijvoorbeeld door thuisquarantaine) geeft minder verbondenheid met de organisatie; zaken kunnen minder zichtbaar zijn dan normaal.

Positieve ontwikkelingen/kansen:

- 1e periode is duidelijk de kracht van het digitale onderwijs naar voren gekomen. Wanneer je de progressie van kinderen analyseert zijn er zelfs bij die bij deze methode vooruit gaan in hun ontwikkelingen. Voor de toekomst kijkt Prodas dan ook of/hoe bepaalde vormen van hybride onderwijs toepasbaar zijn. Denk hierbij ook aan 24-uurs onderwijs en zomeronderwijs.

- Digitale mogelijkheden geven nu al de kans om veel meer behoefte gestuurd te werken.

- De krapte op arbeidsmarkt als zorg dwingt tot nadenken in nieuwe mogelijkheden voor de toekomst. Denk aan het betrekken van gepensioneerden, vrijwilligers zoals dat ook in ziekenhuizen gebeurt en anders niet konden draaien.

- Besef van hygiëne heeft een grote boost gekregen.

Dialoog College B&W gemeente Asten

Grove onderverdeling in doelgroepen en thema's:

Jongeren

- In beeld brengen hoe het met de jongeren staat. Staan ze op eigen kracht op?
- Hoe staat het daadwerkelijk met de onderwijsachterstand? Niet zo maar wat aannemen.
- Krijgen jongeren de zorg/aandacht die ze nodig hebben?
- Kwetsbare groepen
- Jongeren (hierboven al dieper op ingegaan)
- Ouderen, zoals eenzaamheid. Daarmee zijn wel al langere tijd bezig.
- Zijn bestaande problemen (voor de crisis) verergerd?
- Arbeidsmigranten: zorg ervoor dat ze begrijpen wat er gebeurt en wat de eigen verantwoordelijkheid is.
- Laaggeletterden en anderstaligen: veel moeite om op de hoogte te zijn van alle regels en maatregelen.
- Maak voor de kwetsbare groepen gebruik van de bestaande sociale netwerken/ welzijnsinstanties.
- Focus op degenen die tussen de wal en het schip terecht zijn gekomen, ongeacht tot welke groep te behoren.

Verenigingsleven

- Het voortbestaan van de Verenigingen staat onder druk. Ledenterugloop, wegblijven van leden en angst en onduidelijkheid over het virus zelf.
- Bovenstaande geldt ook voor vrijwilligers (angst + discussie over vaccinatie).
- Centrumontwikkeling/Vitale kernen/Werkgelegenheid/Bedrijven/Horeca/Winkels
- De vraag is hoe de horeca er voor staat. Horeca heeft moeite om personeel te vinden/terug te krijgen.
- Aanwezigheid van Horeca is belangrijk voor een vitaal centrum, dus gevolgen van wegvallen zijn hierin aanzienlijk.
- Koop Lokaal blijven stimuleren.
- Evenementen stimuleren en faciliteren (proactieve houding).
- Het is niet aan de gemeente om financiële problemen van bedrijven op te lossen, buiten de uitvoering van sociale wetten. Wel meedenken en kijken naar faciliterende mogelijkheden.

Rol/taak van de gemeente als lokale overheid

- Waar heb je invloed op en waar niet? Dat is best ingewikkeld maar duidelijk is dat het aan onszelf is om dit te bepalen.
- Vooral stimuleren, ondersteunen (op gang helpen). Inwoners ruimte en vrijheid geven. Verantwoordelijkheden daar laten liggen waar ze horen. Bijv. Horeca zelf met ideeën laten komen.

- We zijn niet van alles. We zullen duidelijke kaders en grenzen moeten aangeven om verwachtingen te managen. Ook duidelijk maken waarom: capaciteit, eigen verantwoordelijkheden, financiële situatie, verbod van inkomenspolitiek.

- Geen inkomenspolitiek voeren.

- Benadrukken van gezamenlijke aanpak: vitaal Asten.

- Er ligt een extra kans voor de vitale democratie. We moeten er gebruik van maken. Flexibiliteit bij de aanpak.

- De gemeente heeft een cruciale rol als het gaat om Communicatie.

- We stemmen af met buurgemeenten en regio.

- We treden op als eenheid: collectieve collegiale en betrokken uitstraling als college.

- Betrokkenheid uitstralen.

- Aanpak moet "bruisen": Samen Aanpakken, Schouders eronder, iets over hebben voor elkaar, herkenbaar, faciliterend, pro-actief. Ook duidelijk zijn in wat we niet willen.

- Algemeen en alle inwoners als groep

- Het Coronavirus is grillig en veranderlijk. De crisis is dynamisch. Wat komt er allemaal op ons af? We zullen flexibel moeten zijn en moeten blijven denken in scenario's.

- Er ligt het risico van sociale ongelijkheid en tweedeling. Dat moeten we gezamenlijk aanpakken.

- Laten we vooral ook kijken en gebruik maken van de positieve effecten van Corona (versnellers, kansen, data zoals minder echtscheidingen, minder geweld, meer zelfwerkzaamheid).

- We moeten kritisch zijn op aannames, zoals 'grote achterstand in het onderwijs' (indruk van minister Slob). Focussen op (onderbouwde) feiten.

- Vaccinaties: hoe zijn onze inwoners tot een keuze gekomen? We hebben een taak op het gebied van communicatie/voorlichting: duidelijke en eerlijke communicatie. Wijzen op RIVM als wetenschappelijk bureau.

- Slim uitkiezen van bedrijfsbezoeken als de beeldvorming over de impact helder is.

- We maken gebruik van bestaande structuren, bijv: overleggen met scholen, zorgteams, (senioren)verenigingen, dorpsondersteuners, dorpsoverleggen, sociaal team, verbonden partijen, belangen/brancheorganisaties, sleutelfiguren, contactambtenaren, TIP Asten.

<u>Eindconclusie</u>
De eerder bepaalde doelstellingen en wijze van aanpak zijn door de coronacrisis eerder versterkt dan verzwakt. Daarom, zo snel als mogelijk terugkeren naar de situatie van vóór de Coronacrisis. Op dezelfde voet doorgaan als vóór de coronacrisis, ook al komen de accenten anders te liggen en kunnen we (versnellings)kansen benutten. Doel: binnen twee jaar is de "oude situatie" teruggekeerd.

Dialoog Raadsleden Nafase Coronacrisis

Grove onderverdeling in doelgroepen en thema's:

Jongeren

- Het verschilt per individu, maar een grote groep jongeren heeft zaken gemist. Concreet leidt dit tot studieproblemen voor een aantal jongeren. In termen van motivatie, maar ook in praktische zin omdat het moeilijk is om aan stageplaatsen te komen (thuiswerken). Ook het starten van een maatschappelijke carrière na een studie is nu moeilijker (gemis van interactie).
- De vraag is welke achterstandssituaties er zijn ontstaan in het onderwijs en hoe het staat met schoolverzuim.
- Sociaal gemis, opbouwen van een netwerk in deze vormende fase, jongeren die tussen wal en schip vallen -→ krijgen we hier in de toekomst last van?
- Als positief punt wordt genoemd dat de 'echte' waarde van contacten duidelijk zijn geworden in Coronatijd.

Kwetsbare groepen

- Jongeren (hierboven al dieper op ingegaan)
- Ouderen, al is de vrees dat de meest kwetsbare groep niet meer onder ons is.
- Bestaande problemen (voor de crisis) zijn verergerd.
- Arbeidsmigranten: een grote groep binnen onze gemeenschap en er zijn vragen over de vaccinatiegraad binnen deze groep.
- Laaggeletterden en anderstaligen: veel moeite om op de hoogte te zijn van alle regels en maatregelen.
- Maak voor de kwetsbare groepen gebruik van de bestaande sociale netwerken/ welzijnsinstanties.
- Is er een (blijvende) toename van verslavingsproblematiek?
- Focus op degenen die tussen de wal en het schip terecht zijn gekomen, ongeacht tot welke groep te behoren.

Verenigingsleven

- Verenigingen hebben moeite met opstarten. Dit zit hem in de terugloop van leden, maar zeker ook in de leden die wegblijven omdat er angst is, maar ook onduidelijkheid over de vaccinatiegraad bij andere leden (mogelijke tweedeling, die ook in algemene zin dreigt voor de hele maatschappij).
- Bovenstaande geldt ook voor vrijwilligers (angst + discussie over vaccinatie).
- Belangrijke vraag m.b.t. verenigingen: neem je als gemeente een afwachtende houding aan, of neem je het initiatief om in gesprek te gaan ('voor in de bus zitten').

Centrumontwikkeling/Vitale kernen/Werkgelegenheid/Bedrijven/Horeca/Winkels

- De vraag is hoe de horeca er voor staat. Horeca heeft moeite om personeel te vinden/terug te krijgen.
- Aanwezigheid van Horeca is belangrijk voor een vitaal centrum, dus gevolgen van wegvallen zijn hierin aanzienlijk.
- Waakzaam zijn op maatregelen die moeilijk terug te draaien zijn (omzetting detailhandel naar woonruimte).
- Het is belangrijk om het aantal m2 detailhandel op peil te houden alsook de variatie in aanbod. Dit heeft invloed op de aantrekkingskracht.
- Onze regio maakt ondanks alles een economische groei door; belangrijk dat de economische motoren in onze regio blijven draaien (gedeelte bedrijfsleven is direct afhankelijk als toeleverancier van deze 'motoren'. Belangrijk om de samenhang en synergie-effecten te zien0.

- Wat betreft evenementen geldt ook dat je een faciliterende houding moet aannemen en moet afwegen hoe ver we daar in willen gaan (het betalen van een feesttent voor een carnavalsfeest wordt als voorbeeld genoemd).
- Het is niet aan de gemeente om financiële problemen van bedrijven op te lossen, buiten de uitvoering van sociale wetten. Wel meedenken en kijken naar faciliterende mogelijkheden.

<u>Rol/taak van de gemeente als lokale overheid</u>

- We zijn niet van alles. We zullen duidelijke kaders en grenzen moeten aangeven om verwachtingen te managen.
- We voeren geen inkomenspolitiek (mag ook niet). Dit is aan de Rijksoverheid.
- We hebben de taak de impact van Corona in beeld te brengen (foto) en gewenste verbeteringen/herstel te stimuleren, aan te jagen en te faciliteren.
- Waar het kan zullen we beoogde verbeteringen meetbaar formuleren zodat de effecten en voortgang goed zichtbaar kunnen zijn en gevolgd kunnen worden.
- Als het gaat om herstel, moeten we beseffen dat de veerkracht en eigen kracht van onze inwoners, ondernemers, instellingen en verenigingen groot is. Dit moeten we niet belemmeren maar benutten.
- De gemeente is verantwoordelijk voor de Nafase en wil dat ook graag zijn. We bepalen graag zelf met onze inwoners wat er moet gebeuren en hoe. We stemmen af binnen de regio en maken gebruik van aangeboden instrumenten en data, best practices en adviezen van bijv. de Veiligheidsregio en de VNG.
- De gemeente heeft een cruciale rol als het gaat om Communicatie. Zowel in de zin van toegankelijke informatieverstrekking als van de dialoog met inwoners en het faciliteren van het herstel van sociale contacten.
- Maak zo veel mogelijk gebruik van bestaande middelen, structuren en netwerken in de Nafase. Dit is efficiënter en effectiever.
- Van belang is te beoordelen of bestaande doelstellingen (Toekomstagenda) aanpassing behoeven of, om ze te bereiken, anders moeten worden aangevlogen.
- Belangrijk is ook zaken die voor onze gemeenschap van belang zijn en zijn blijven liggen weer op te pakken, zoals Handhaving.

<u>Algemeen en alle inwoners als groep</u>

- De verwachting is dat Asten een afspiegeling is (en zal zijn) van de rest van Nederland wanneer we kijken naar de effecten van de Coronacrisis op de maatschappij. Denk hierbij bijv. aan de dreigende tweedeling van gevaccineerden en niet-gevaccineerden.
- Welke gedragsveranderingen zullen we zien en wat is het effect geweest op de 'waarden' van mensen.
- Bij de uitvoering van het onderzoek bewust zijn van de verschillen in perceptie tussen de te ondervragen doelgroepen.
- Belangrijk om veel gemaakte opmerkingen (tijdens de crisisaanpak) te analyseren en mee te nemen in de onderzoeken richting nafase.
- Corona heeft niet alleen maar negatieve kanten. Het kan ook werken als versneller van kansen en ontwikkelingen, zoals t.a.v. de digitalisering en het thuiswerken. Dit soort positieve effecten moeten ook zichtbaar worden om er gebruik van te kunnen maken, juist ook in de herstelfase.
- Het is niet onze taak om bedrijven overeind te houden; wel proberen om te faciliteren en partijen bij elkaar te brengen.
- We hebben als lokale overheid vooral een AANJAGENDE functie.
- Long Covid; welke gevolgen heeft dit voor onze maatschappij? Specifiek wordt daarbij de Long Covid problematiek bij jongeren aangegeven, wat om een mogelijk aparte benadering vraagt. Voorkomen moet worden dat we in een situatie terechtkomen van te weinig specifieke aandacht en aanpak, zoals bij de Q-koorts de eerste jaren gebeurde.
- Het vertrouwen in de landelijke overheid heeft een flinke knauw gekregen; dat werkt door op lokaal niveau en kan hersteld worden door zichtbaar te zijn, te faciliteren, ondersteuning te bieden en door het bij elkaar brengen van partijen. Ook een gerichte communicatie (positieve marketing) kan hieraan bijdragen.
- Zorg voor een zichtbare overheid; laat zien wat je doet en wat je gedaan hebt. Geldt niet alleen in de handhaving, maar bijvoorbeeld ook voor de aanpak van de nafase. Een actieve en heldere communicatie is belangrijk.

- Maak gebruik van data en probeer dit aan elkaar te knopen (wens dat dit ook op landelijk niveau gedaan wordt door bijvoorbeeld de VNG)
- De coronacrisis lijkt de al langer ingezet individualisering in de samenleving te hebben versterkt. Dit bemoeilijkt het nemen van collectieve verantwoordelijkheid voor het oplossen van problemen. De voor Asten kenmerkende gemeenschapszin kan daardoor onder druk komen te staan. Hierop moeten we focussen in de nafase.

<u>Eindconclusie</u>
Focussen op stimuleren van de gemeenschapszin zodat we kunnen terugkeren naar het oude niveau van Asten (dat is onze basis).

Dialoog Nafase met programmamanagers en Teamleiders

Thema: Centrumontwikkeling / economie (Geert Hoeben)

- Over het algemeen gaat het goed en worden geen hele grote problemen voorzien. Ondernemers op het bedrijventerrein zijn 'gewoon' doorgegaan en vanuit de retail lijken de problemen vooralsnog mee te vallen.

- Een sector die het wel lastiger heeft, is de Horeca; men wil gewoon weer ondernemen. De vraag is wel of versoepelingen op tijd zijn gekomen, dat moet nog blijken. Een aantal ondernemers gaan gebukt onder een schuldenlast

- Vraag is of de steun vanuit de overheid per 1 oktober gaat vervallen

- Meeste vragen vanuit economie hebben betrekking op het tekort aan personeel en ruimtegebrek

- Tijdens de crisis hebben versnellingen plaatsgevonden op bijvoorbeeld digitalisatie/online (een tendens die al gaande was). Er zijn ook andere fenomenen (zoals blurring) waarbij de regels van de overheid tegen kunnen werken in het innovatief ondernemen

- Onze rol is faciliteren en op sommige punten initiëren (samen doen). De uitdaging is om zoveel mogelijk mensen naar het centrum te krijgen en te houden. Het programma met het thema Centrumontwikkeling is nog belangrijker geworden richting de toekomst.

- Een uitdaging ligt ook op het vlak van personeelsbeleid/arbeidsmigranten (waar in steeds meer sectoren een beroep op wordt gedaan)

Thema: Financiën (José Peerlings)

- Wij zijn door het Rijk goed gecompenseerd en hebben maximaal inzet gepleegd op rijksmiddelen die beschikbaar zijn gesteld.

- Vanuit financiën is er geen indicatie van achterstalligheid in betaling belastingen of portefeuille debiteuren

- Mede door bovenstaande geen signaal dat mensen het financieel moeilijk hebben

Thema: Vitale kernen (Peter van den Oetelaar)

- Vraag naar woningen is gigantisch, mede door lage rente

- Inkomensverschillen zijn groter geworden, voor lagere categorie inkomen is het erg lastig om aan een woning te komen

- Woonomgeving en faciliteiten zijn nog belangrijker geworden (gemiddeld genomen brengen inwoners meer tijd thuis en in de nabije woonomgeving door) als gemeente doen we hier al heel veel aan. Heb gebrek aan mogelijkheden met betrekking tot het OV wordt als een gemis ervaren.

- Voorgaande biedt ook kansen op het gebied van buiten sporten; denk hierbij aan burgerinitiatieven zoals skatepark, buitensport in de eigen woonomgeving

- De Huisvesting arbeidsmigranten is een uitdaging; zaak om hier meer regie op te pakken als gemeente (versterking gedachte vitale kern)

- Wat gebeurd er als de rente weer gaat stijgen? Dit is een uitdaging voor de langere termijn.

- De vraag is of de genoemde ontwikkelingen verband houden met corona omdat ze voorheen ook al speelden.

Thema: Transformatie buitengebied (Jori Meulendijks)

- Piekbelasting regeling i.r.t. Groote Peel, sommige doen mee, anderen niet (ook bedrijven waar het eigenlijk voor bedoeld is), heeft niet zoveel met Corona te maken

- Individuele gevallen geven wel reden tot zorgen, zoals kalfsbedrijven waar geen regelingen zijn zoals bij andere vormen van veehouderij (door de sterke relatie met horeca ook zwaar getroffen door coronacrisis)

- Zorgpunt: weinig omschakeling naar natuurinclusieve landbouw. Vanuit de maatschappij is hier wel meer behoefte aan (aandacht voor de woonomgeving, koop lokaal, hoe komt ons product tot stand etc.) Het is van belang dat we hier als gemeente aandacht aan geven waar mogelijk stimuleren

- Er is behoefte aan meer natuur, betere natuur én beter toegankelijke natuur. De elektrische fiets helpt daar ook bij (mensen hebben een grotere actieradius op de fiets). Hoe gaan we dit in goede banen leiden: ommetjes, wandelpaden, bermbeheer, houten walletjes etc. Hier ligt een kans in structurele zin, komt ook doordat mensen veel meer thuis waren, meer interesse in groen. Rol van de gemeente om Asten hierin aantrekkelijk te houden (beheer etc.)

- De negatieve effecten van de coronacrisis op de nachtrecreatie in het buitengebied lijken mee te vallen, maar is wisselend. Campings doen het goed, maar voor groepsaccommodaties is het veel lastiger geweest (andere regels).

- Nieuwe economie in het buitengebied stimuleren (zoals kleinere terreintjes), weinig verband met Corona

- Vernieuwende woonvormen in het buitengebied stimuleren, weinig verband met Corona

Thema: Klimaat/energie (Maaike van Jole)

- Door corona is er een vertraging opgelopen in creativiteit (bij. in dialogen, ontbreken fysieke contacten); maar dit probleem is overwonnen omdat er weer meer mogelijk. Er is dus geen blijvende schade opgelopen door de coronacrisis.

- Tijdens de crisis is er meer ontdekt in digitale mogelijkheden en die kansen blijven we benutten (zoals de digitale vormen van overleg)

- Aandacht kan nu weer meer naar de klimaatcrisis en de grote uitdagingen die daar liggen

- Andere issues hebben meer impact, zoals de hoge energie prijzen, wateroverlast etc.

- We lijkt een tweedeling maatschappij aanstaande tussen enerzijds(particuliere) huurders (vermogen daalt, huur stijgt) en anderzijds de huiseigenaren. De huiseigenaren in Asten huiseigenaren hebben gemiddeld eengoed energielabel. Sociale huur werkt wel aan duurzame woningen; maar particulieren huur loopt (mogelijk) achter.

- Term 'energie armoede' doet zijn intrede (energieprijzen liggen zo hoog, dat mensen het niet meer kunnen betalen en daardoor letterlijk in de kou zitten)

- Kans: Luchtkwaliteit staat door Corona wel veel nadrukkelijker op de agenda

Thema: Vitale democratie (Mayelle Feijen)

- Terughoudendheid in Corona tijd gehad, minder fysieke contacten (geen bijeenkomst etc.)

- Olievlek verder vergroten, nafase-plus, ook thermometer in stand van zaken toekomstagenda 2030 / vitale democratie, na verkiezingen 2022 nieuwe impuls

- Het voorbeeld van Peel en Maas is nog steeds erg interessant, balans zoeken regie gemeente en regie buiten (wie is waarvan)

Thema: Omgevingswet (Liedewij Wiersma)

- Er is vertraging opgelopen in diverse sporen, maar minder door Corona, vooral ook door onduidelijkheid Rijk, door te weinig capaciteit etc.
- Binnen de mogelijkheden die er zijn pakken we de ruimte wel in Asten
- Bewuster kiezen voor fysiek contact, digitale mogelijkheden etc., combinatie (gebruik maken van de kansen)

Algemene Lijn

- Lijn onderschreven, minder bedreigingen juist meer kansen die we zien in relatie tot doelstellingen toekomstagenda; lijkt er ook op dat de effecten van de coronacrisis voor meer focus heeft gezorgd
- Wel nog kijken hoe naar buiten, extern ophalen, koppeling met vitale democratie etc.
- En nog bekijken hoe, bv ook in dialoog
- Maatschappelijke deel nog onderbelicht, input Sanny en Anne nog meenemen en verwerken

Bijlage 4 Rapportage TIP Asten

Gemeente Asten

Rapportage impact coronacrisis in de gemeente Asten

Raadpleging onder inwoners, het bedrijfsleven, verenigingen en stichtingen

Mei 2022

TIPASTEN.NL

INLEIDING

TIPASTEN.NL

Voor u ligt de rapportage over de raadpleging naar de impact van de coronacrisis in de gemeente Asten. Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van de gemeente Asten.

De gemeente Asten wil met de raadpleging kijken hoe het met verschillende doelgroepen (inwoners, het bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties, verenigingen en stichtingen) gaat. Wat voor impact heeft corona (gehad), hoe gaan de verschillende doelgroepen hier mee om en hoe zien ze de toekomst waar de gemeente Asten mee kan helpen.

Met deze informatie stelt de gemeente Asten een plan van aanpak op om ervoor te zorgen dat de Astense samenleving uitdagingen in de toekomst (weer) beter aan kan gaan.

De rapportage is opgebouwd uit verschillende hoofdstukken:

H1. ONDERZOEKSVERANTWOORDING + LEESWIJZER RAPPORT
Weergave van de onderzoeksverantwoording met hierin de methode, de betrouwbaarheid, de vergelijking van de respons met de populatie en een leeswijzer.

H2. RESULTATEN INWONERS
Weergave van de resultaten van de inwoners, uitgewerkt in grafieken; gebaseerd op de resultaten van de vragenlijst. De resultaten worden weergegeven op hoofdniveau (= totale respons inwoners), aan de hand van drie paragrafen:
1.1 Resultaten respondent zelf;
1.2 Resultaten kinderen;
1.3 Resultaten kwetsbare ouderen.

H3. RESULTATEN BEDRIJFSLEVEN
Weergave van de resultaten van het bedrijfsleven, uitgewerkt in grafieken; gebaseerd op de resultaten van de vragenlijst. De resultaten worden weergegeven op hoofdniveau (=totale respons eigen bedrijf) en op subniveau (= Eigenaar eigen bedrijf (ZZP'er) + Eigenaar eigen bedrijf (BV/NV/VOF)).

H4. RESULTATEN BESTUURSLEDEN MAATSCHAPPELIJKE ORGANISATIES, VERENIGINGEN EN STICHTINGEN
Weergave van de resultaten van de bestuursleden, uitgewerkt in grafieken; gebaseerd op de resultaten van de vragenlijst. De resultaten worden weergegeven op hoofdniveau (=totale respons bestuursleden maatschappelijke organisatie, vereniging of stichting) en op subniveau (= Bestuurslid maatschappelijke organisatie + Bestuurslid vereniging of stichting).

H5. AFSLUITING
Informatie over Toponderzoek en het burgerpanel TipAsten.

2

H1. ONDERZOEKSVERANTWOORDING

TIPASTEN.NL

METHODIEK

De vragenlijst voor het onderzoek is opgesteld in overleg met de gemeente Asten.

Op 20 april 2022 zijn alle deelnemers van TipAsten per mail aangeschreven om deel te nemen aan het onderzoek. Tweemaal is er een herinnering verstuurd naar de deelnemers die nog niet gereageerd hadden op de vragenlijst. Daarnaast heeft de gemeente Asten een openbare hyperlink gedeeld via de sociale media kanalen van de gemeente. Ook heeft de gemeente bedrijven, maatschappelijke organisaties, verenigingen en stichtingen per mail benaderd om deel te nemen aan het onderzoek.

De deelnemers zijn tot en met 1 mei 2022 in de gelegenheid geweest om de vragenlijst digitaal in te vullen. Het invullen van de vragenlijst duurde gemiddeld 6,5 minuut. Alle respondenten hebben de vragenlijst anoniem ingevuld.

RESPONS

In totaal hebben n=523 respondenten aan het onderzoek deelgenomen. Respondenten konden tot meerdere doelgroepen behoren. De respondenten zijn opgesplitst in de volgende doelgroepen:

1. Inwoners (n=479)
2. Bedrijfsleven
   - Eigenaar eigen bedrijf (ZZP'er) (n=38)
   - Eigenaar eigen bedrijf (BV/NV/VOF) (n=56)
3. Maatschappelijke organisaties, verenigingen en stichtingen:
   - Bestuurslid maatschappelijke organisatie (n=14)
   - Bestuurslid vereniging of stichting (n=86)

INWONERS

De maximale foutmarge bij de steekproefgrootte van de inwoners bedraagt 4,4% (bij een betrouwbaarheidsniveau van 95%)*. Om de representativiteit van de respons te verhogen, zijn de resultaten voor de inwoners herwogen op leeftijd en geslacht, rekening houdende met de werkelijke verhoudingen in de totale populatie.

In de hiernaast weergegeven tabel zijn de respons- en populatieverhoudingen van de inwoners tegen elkaar afgezet voor wat betreft geslacht, leeftijd en woonplaats.

Geslacht	Respons	Populatie
Man	58%	51%
Vrouw	41%	49%
X	1%	0%

Leeftijd	Respons	Populatie
< 40 jaar	10%	33%
40 - 65jaar	45%	43%
> 65 jaar	44%	24%

Woonwijk	Respons	Populatie
Asten	85%	78%
Heusden	10%	16%
Ommel	5%	6%

**Hoe kleiner de foutmarge, hoe preciezer het gemeten resultaat. In dit onderzoek is de foutmarge maximaal plus of minus 4,4%. Het betrouwbaarheidsniveau geeft de statistische kans aan dat, bij herhaling van de meting onder gelijke omstandigheden, het resultaat van deze herhaalmeting binnen de foutmarge blijft. Concreet betekent dit dat wanneer hetzelfde onderzoek (onder dezelfde omstandigheden) 100 keer wordt uitgevoerd, er in 95 van de 100 keer dezelfde resultaten uitkomen (met een foutmarge van 4,4%).*

H1. ONDERZOEKSVERANTWOORDING

TIPASTEN.NL

BEDRIJFSLEVEN

In de hiernaast weergegeven tabel is de respons weergegeven voor wat betreft aantal werknemers en branche.

MAATSCHAPPELIJKE ORGANISATIES, VERENIGINGEN EN STICHTINGEN

In de hiernaast weergegeven tabel is de respons weergegeven voor wat betreft de sector.

LEESWIJZER RESULTATEN

Indien er een introductie is weergegeven in de vragenlijst, staat deze op de pagina boven de grijze balk waar de vraag in staat geformuleerd. In de grijze balk staat links de vraag weergegeven die gesteld is aan de respondenten van het onderzoek.

Rechts in de balk wordt het aantal respondenten weergegeven (n V=), met een toevoeging aan wie de vraag gesteld is (Basis =). Als de vraag slechts aan een gedeelte van de respondenten is gesteld, dan staat dit hier weergegeven. Vervolgens worden de resultaten op hoofdniveau besproken.

Naast het totaalniveau zijn de resultaten voor het bedrijfsleven en de maatschappelijke organisaties, verenigingen en stichtingen ook geanalyseerd op subniveau. Hierbij is gekeken naar verschillende doelgroepen. De resultaten zijn weergegeven op hoofdniveau en subniveau, dit zijn geen statistisch significante verschillen, de resultaten zijn ter kennisgeving.

BEDRIJFSLEVEN

Aantal werknemers	Respons
Ik ben ZZP'er	45%
2 – 9 werknemers	41%
10 – 19 werknemers	4%
20 – 49 werknemers	8%
50 – 99 werknemers	1%
100 werknemers en meer	1%

Branche	Respons
Agrosector	18%
Groothandel en detailhandel	4%
Bouw, installatie en infrastructuur	6%
Cultuur en sport	10%
Facilitaire dienstverlening	0%
Financiële dienstverlening	7%
Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	14%
Horeca	15%
ICT, media en communicatie	1%
Industrie	3%
Onderwijs en training	1%
Persoonlijke verzorging	3%
Recreatie en toerisme	3%
Technische dienstverlening	4%
Vervoer, post en opslag	0%
Zakelijke dienstverlening	4%
Andere branche	6%

MAATSCHAPPELIJKE ORGANISATIES, VERENIGINGEN EN STICHTINGEN

Sector	Respons
Cultuureducatie en amateurkunst	13%
Maatschappelijke participatie en leefbaarheid	34%
Natuur en milieu	10%
Onderwijs	2%
Sport	18%
Wonen	7%
Zorg	7%
Andere sector	15%

TIPASTEN.NL Asten

H2. RESULTATEN INWONERS

5

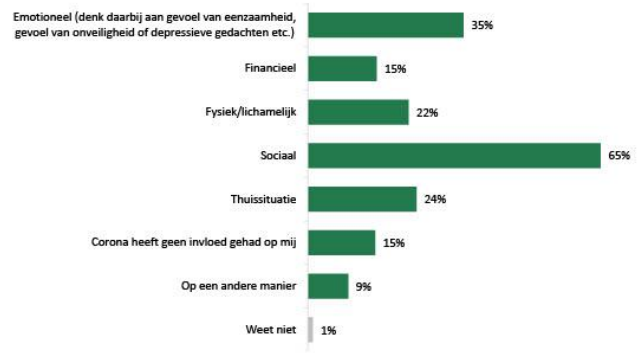
INVLOED CORONA

TIPASTEN.NL Asten

V1. Op welke manier(en) heeft corona een invloed (gehad) op uzelf? (meerdere antwoorden mogelijk)
V3. Heeft u (een) naar schoolgaand(e) kind(eren)? (meerdere antwoorden mogelijk)
V4. Heeft u (schoon)ouder(s) of familieleden die extra kwetsbaar zijn? (meerdere antwoorden mogelijk)

n V1 = 462; V3 = 438; V4 = 433
Basis: respondenten inwoners

65% van de respondenten geeft aan dat corona op sociaal gebied invloed heeft (gehad) op zichzelf. Van de respondenten geeft 35% aan dat corona op emotioneel gebied invloed heeft (gehad) op zichzelf. Ook geeft 24% aan dat corona invloed heeft (gehad) op de thuissituatie en 22% geeft aan op fysiek/lichamelijk gebied. 15% van de respondenten geeft aan dat corona invloed heeft (gehad) op de financiële situatie. Ook 15% geeft aan dat corona geen invloed heeft (gehad) op zichzelf.

6

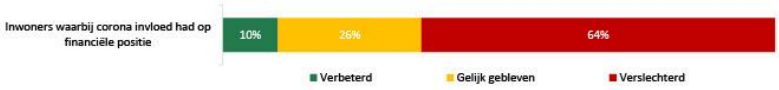
INVLOED FINANCIËLE SITUATIE

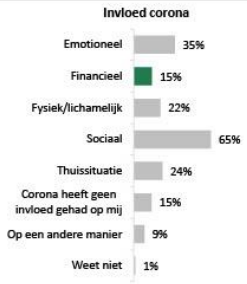
TIPASTEN.NL

V1.1 Mijn financiële positie is in vergelijking met de tijd voor de coronacrisis:
V1.1.1 Had u deze verslechterde financiële positie al voor de coronacrisis?
V1.1.2 Hoe gaat/ging u met de verslechtering van uw financiële positie om? (meerdere antwoorden mogelijk)

n V1.1 = 53; V1.1.1 = 38; V1.1.2 = 34
Basis: respondenten inwoners corona financiële invloed

15% van de respondenten geeft aan dat corona een invloed heeft (gehad) op hun financiële positie. Van de respondenten die aangeven dat corona een invloed heeft (gehad) op hun financiële positie, geeft 64% aan dat de financiële positie is verslechterd in vergelijking met de tijd voor de coronacrisis. 10% van de respondenten geeft aan dat de financiële positie is verbeterd.

Van de respondenten die aangeven dat de financiële positie is verslechterd, geeft 96% aan dat deze verslechterde financiële positie is ontstaan tijdens de coronacrisis. 40% heeft de verslechtering van de financiële positie zelf opgepakt. Thema's die daarbij vaker benoemd worden zijn: een andere of extra baan nemen en zuiniger omgaan met geld. 19% van de respondenten geeft aan 'Ik kan/wil hier zelf niets aan doen', nogmaals 19% geeft aan 'Ik heb hier zelf (nog) niets mee gedaan' en 10% geeft aan hier op een andere manier mee om te gaan.

7

INVLOED EMOTIONEEL

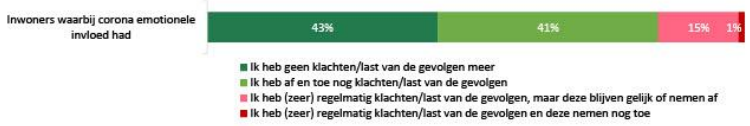
TIPASTEN.NL

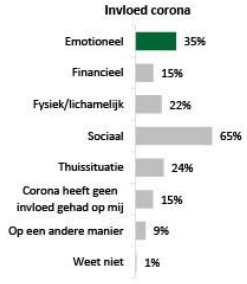
V1.2 Op welke manier uit(te) dit zich? (meerdere antwoorden mogelijk)
V1.2.1 In hoeverre heeft u nu nog last van deze klachten/gevolgen op emotioneel gebied?
V1.2.2 Had u deze klachten op emotioneel gebied al voor de coronacrisis?
V1.2.3 Hoe gaat/ging u met deze klachten op emotioneel gebied om? (meerdere antwoorden mogelijk)

n V1.2 = 133; V1.2.1 = 119; V1.2.2 = 58; V1.2.3 = 54
Basis: respondenten inwoners corona emotionele invloed

35% van de respondenten geeft aan dat corona op emotioneel gebied een invloed heeft (gehad) op zichzelf. Respondenten die aangeven dat corona een invloed heeft (gehad) op emotioneel gebied, geven aan dat dit zich uit(te) in:
1. Ik ervaar(de) eenzaamheid en/of mis(te) een groepsgevoel, ik verlang(de) naar een praatje of een arm om me heen (63%);
2. Ik ervaar(de) sombere of depressieve gedachten (43%);
3. Ik ervaar(de) dat ik sneller geprikkeld ben/was, dat ik een 'korter' lontje heb/had (42%);
4. Ik ervaar(de) stress of merk(te) dat ik niet meer alle ballen omhoog kan/kon houden (32%);
5. Ik voel(de) me soms onveilig (24%).

43% van de respondenten geeft aan geen klachten/last van de gevolgen meer te hebben. 57% van de respondenten geeft aan af en toe nog of (zeer) regelmatig klachten/last van de gevolgen te hebben.

Van de respondenten die af en toe nog of (zeer) regelmatig klachten/last van de gevolgen hebben, geeft 72% aan dat de klachten op emotioneel gebied zijn ontstaan tijdens de coronacrisis. Van de respondenten die af en toe nog of (zeer) regelmatig klachten/last van de gevolgen hebben, heeft 43% de klachten op emotioneel gebied zelf opgepakt. Thema's die daarbij vaker benoemd worden zijn: contact zoeken met anderen, over de klachten/gevolgen praten en meer naar buiten gaan. 22% van de respondenten geeft aan 'Ik heb hier zelf (nog) niets mee gedaan', 13% geeft aan 'Ik kan/wil hier zelf niets aan doen' en 15% geeft aan hier op een andere manier mee om te gaan.

8

INVLOED FYSIEK/LICHAMELIJK

TIPASTEN.NL

V1.3 Op welke manier uit(te) dit zich? (meerdere antwoorden mogelijk)
V1.3.1 In hoeverre heeft u nu nog last van deze fysieke klachten/gevolgen?
V1.3.2 Had u deze klachten op fysiek gebied al voor de coronacrisis?
V1.3.3 Hoe gaat/ging u met deze fysieke klachten om? (meerdere antwoorden mogelijk)

n V1.3 = 87; V1.3.1 = 87; V1.3.2 = 56; V1.3.3 = 55
Basis: respondenten inwoners corona fysieke/lichamelijke invloed

22% van de respondenten geeft aan dat corona op fysiek/lichamelijk gebied een invloed heeft (gehad) op zichzelf. Respondenten die aangeven dat corona een invloed heeft (gehad) op fysiek/lichamelijk gebied, geven aan dat dit zich uit(te) in:
1. Ik onderneem/ondernam minder activiteiten (68%);
2. Ik beweeg/bewoog of sport(te) minder door corona (63%);
3. Ik heb corona (gehad) en ervaar(de) langdurig fysieke klachten (bijvoorbeeld long-covid) (27%);
4. Ik heb corona (gehad) en ervaar(de) kort fysieke klachten (25%);
5. Op een andere manier (5%)*.

** Zie bijlage voor toelichtingen op welke andere manier op fysiek/lichamelijk gebied corona een invloed heeft gehad.*

33% van de respondenten geeft aan geen klachten/last van de gevolgen meer te hebben. 67% van de respondenten geeft aan af en toe nog of (zeer) regelmatig klachten/last van de gevolgen te hebben.

Van de respondenten die af en toe nog of (zeer) regelmatig klachten/last van de gevolgen hebben, geeft 78% aan dat de klachten op fysiek gebied tijdens de coronacrisis zijn ontstaan. 44% van de respondenten die af en toe nog of (zeer) regelmatig klachten/last van de gevolgen heeft, heeft de fysieke klachten zelf opgepakt. Thema's die daarbij vaker benoemd worden zijn: gebruik maken van fysiotherapie en (meer) sporten/bewegen. 30% van de respondenten geeft aan 'Ik heb hier zelf (nog) niets mee gedaan', 13% geeft aan hier op een andere manier mee om te gaan en 5% geeft aan 'Ik kan/wil hier zelf niets aan doen'.

9

INVLOED CORONA

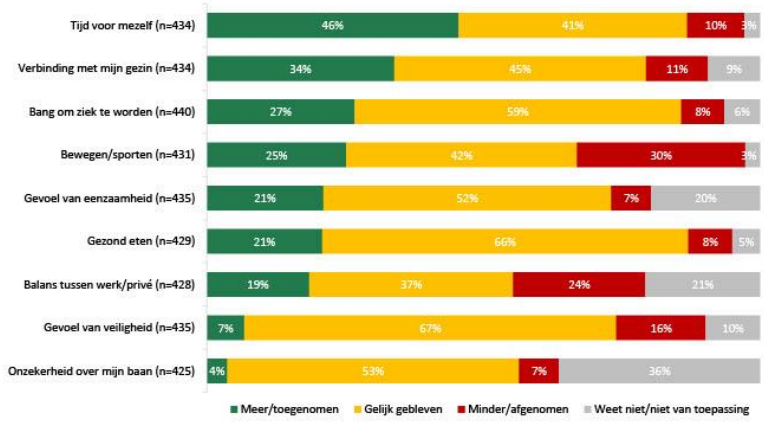
TIPASTEN.NL

Corona kan voor zowel negatieve als positieve invloeden hebben gezorgd.

V2. In hoeverre heeft de coronacrisis voor een verandering gezorgd van de volgende aspecten?

Basis: respondenten inwoners

Bijna de helft van de respondenten geeft aan meer tijd voor zichzelf te hebben (46%) door de coronacrisis. Ook de verbinding met het gezin is toegenomen (34%). 30% van de respondenten geeft aan minder te bewegen/sporten door de coronacrisis, daarentegen geeft 25% aan meer te bewegen/sporten door de coronacrisis. Bijna een kwart van de respondenten geeft aan dat de balans tussen werk/privé is afgenomen (24%) door de coronacrisis.

10

INVLOED KINDEREN TOT 4 JAAR

TIPASTEN.NL Asten

V3. Heeft u (een) naar schoolgaand(e) kind(eren)? (meerdere antwoorden mogelijk)
V3.1 Op welke manier(en) heeft corona een invloed (gehad) op uw kind(eren) in de leeftijd tot 4 jaar? (meerdere antwoorden mogelijk)
V3.1.1 In hoeverre heeft/hebben uw kind(eren) in de leeftijd tot 4 jaar nu nog last van deze klachten/gevolgen?
V3.1.2 Had(den) uw kind(eren) deze klachten al voor de coronacrisis?

n V3 = 438 ; V3.1= 14; n V3.1.1 = 7; n V3.1.2 = 3
Basis: respondenten inwoners met kinderen tot 4 jaar

7% van de respondenten heeft kind(eren) in de leeftijd tot 4 jaar. Van de 14 respondenten met kind(eren) in de leeftijd tot 4 jaar, geven 7 respondenten aan dat corona op sociaal gebied invloed heeft (gehad) op hun kind(eren). Door de te beperkte steekproefgrootte is het niet mogelijk de resultaten verder uit te splitsen.

11

INVLOED KINDEREN BASISSCHOOL

TIPASTEN.NL Asten

V3. Heeft u (een) naar schoolgaand(e) kind(eren)? (meerdere antwoorden mogelijk)
V3.2 Op welke manier(en) heeft corona een invloed (gehad) op uw kind(eren) in de leeftijd 4 t/m 12 jaar? (meerdere antwoorden mogelijk)
V3.2.1 In hoeverre heeft/hebben uw kind(eren) die de basisschool zitten nu nog last van deze klachten/gevolgen?
V3.2.2 Had(den) uw kind(eren) deze klachten al voor de coronacrisis?

n V3 = 438; V3.2= 40; V3.2.1 = 37; V3.2.2 = 19
Basis: respondenten inwoners met kinderen op de basisschool

17% van de respondenten heeft kind(eren) op de basisschool.

Respondenten met kind(eren) op de basisschool, geven aan dat corona op de volgende manier(en) een invloed heeft gehad op hun kind(eren):
1. Sociaal (67%);
2. Emotioneel (denk daarbij aan eenzaamheid, gevoel van onveiligheid of depressieve gedachten etc.) (62%);
3. Basisschool (61%);
4. Thuissituatie (34%);
5. Fysiek/lichamelijk (13%).

1 respondent heeft aangegeven dat corona geen invloed heeft gehad op zijn/haar kind(eren).

46% van de respondenten geeft aan dat hun kind(eren) geen klachten/last van de gevolgen meer heeft/hebben. De helft van de respondenten geeft aan dat hun kind(eren) af en toe nog klachten/last van de gevolgen heeft/hebben (50%). 4% van de respondenten geeft aan dat hun kind(eren) (zeer) regelmatig klachten/last van de gevolgen heeft/hebben, maar dat deze gelijk blijven of afnemen.

Van de respondenten met kind(eren) die af en toe nog of (zeer) regelmatig klachten/last van de gevolgen hebben, geeft 93% aan dat de klachten zijn ontstaan tijdens de coronacrisis.

12

INVLOED KINDEREN MIDDELBARE SCHOOL

TIPASTEN.NL Asten

V3. Heeft u (een) naar schoolgaand(e) kind(eren)? (meerdere antwoorden mogelijk)
V3.3 Op welke manier(en) heeft corona een invloed (gehad) op uw kind(eren) in de leeftijd 13 t/m 18 jaar? (meerdere antwoorden mogelijk)
V3.3.1 In hoeverre heeft/hebben uw kind(eren) die op de middelbare school zitten nu nog last van deze klachten/gevolgen?
V3.3.2 Had(den) uw kind(eren) deze klachten al voor de coronacrisis?

n V3 = 438; V3.3= 48; V3.3.1 = 43; V3.3.2 = 21
Basis: respondenten inwoners met kinderen op de middelbare school

10% van de respondenten heeft kind(eren) op de middelbare school.

Respondenten met kind(eren) op de middelbare school, geven aan dat corona op de volgende manier(en) een invloed heeft gehad op hun kind(eren):
1. Sociaal (69%);
2. Middelbare school (49%);
3. Emotioneel (denk daarbij aan eenzaamheid, gevoel van onveiligheid of depressieve gedachten etc.) (44%);
4. Fysiek/lichamelijk (27%);
5. Thuissituatie (17%).

5 respondenten hebben aangegeven dat corona geen invloed heeft gehad op hun kind(eren).

De helft van de respondenten geeft aan dat hun kind(eren) geen klachten/last van de gevolgen meer heeft/hebben (50%). 41% van de respondenten geeft aan dat hun kind(eren) af en toe nog klachten/last van de gevolgen heeft/hebben, 7% geeft aan dat hun kind(eren) (zeer) regelmatig klachten/last van de gevolgen heeft/hebben, maar dat deze gelijk blijven of afnemen. Eén respondent geeft aan dat hun kind(eren) (zeer) regelmatig klachten/last van de gevolgen heeft/hebben en dat deze nog toenemen.

Van de respondenten met kind(eren) die af en toe nog of (zeer) regelmatig klachten/last van de gevolgen hebben, geeft 84% aan dat de klachten zijn ontstaan tijdens de coronacrisis.

VERSCHIL KINDEREN BASISSCHOOL

Zowel respondenten met kind(eren) op de basisschool als respondenten met kind(eren) op de middelbare school geven het vaakst aan dat corona op sociaal gebied invloed heeft gehad op hun kind(eren) (respectievelijk 67% en 69%). Bij respondenten met kind(eren) op de basisschool wordt dit gevolgd door invloed op emotioneel gebied (62%). Bij respondenten met kind(eren) op de middelbare school wordt dit gevolgd door 'Middelbare school' (49%).

13

INVLOED KINDEREN MBO-HBO-UNIVERSITEIT

TIPASTEN.NL Asten

V3. Heeft u (een) naar schoolgaand(e) kind(eren)? (meerdere antwoorden mogelijk)
V3.4 Op welke manier(en) heeft corona een invloed (gehad) op uw kind(eren) in de leeftijd 19 t/m 25 jaar? (meerdere antwoorden mogelijk)
V3.4.1 In hoeverre heeft/hebben uw kind(eren) die op het mbo-hbo-universiteit zitten nu nog last van deze klachten/gevolgen?
V3.4.2 Had(den) uw kind(eren) deze klachten al voor de coronacrisis?

n V3 = 438; V3.4= 65; V3.4.1 = 59; V3.4.2 = 30
Basis: respondenten inwoners met kinderen op het mbo-hbo-universiteit

14% van de respondenten heeft kind(eren) op het mbo, hbo of universiteit.

Respondenten met kind(eren) op het mbo, hbo of de universiteit geven aan dat corona op de volgende manier(en) een invloed heeft gehad op hun kind(eren):
1. Sociaal (75%);
2. School/opleiding (71%);
3. Emotioneel (denk daarbij aan eenzaamheid, gevoel van onveiligheid of depressieve gedachten etc.) (49%);
4. Fysiek/lichamelijk (22%);
5. Financieel (20%).

Bijna de helft van de respondenten geeft aan dat hun kind(eren) geen klachten/last van de gevolgen meer heeft/hebben (47%). 36% van de respondenten geeft aan dat hun kind(eren) af en toe nog klachten/last van de gevolgen heeft/hebben en 17% geeft aan dat hun kind(eren) (zeer) regelmatig klachten/last van de gevolgen heeft/hebben, maar dat deze gelijk blijven of afnemen.

Van de respondenten met kind(eren) die af en toe nog of (zeer) regelmatig klachten/last van de gevolgen hebben, geeft 93% aan dat de klachten zijn ontstaan tijdens de coronacrisis.

14

INVLOED KWETSBARE OUDEREN

TIPASTEN.NL Asten

V3.5 Op welke manier(en) heeft corona een invloed (gehad) op uw kwetsbare ouderen? (meerdere antwoorden mogelijk)
V3.5.1 In hoeverre hebben zij nu nog last van deze klachten/gevolgen?
V3.5.2 Hadden zij deze klachten al voor de coronacrisis?

n V3 = 438; V3.5= 433; V3.5.1 = 209; V3.5.2 = 175
Basis: respondenten inwoners met kwetsbare ouderen

KWETSBARE FAMILIELEDEN

51% van de respondenten heeft geen (schoon)ouder(s) of familieleden die extra kwetsbaar zijn. 35% van de respondenten heeft extra kwetsbare (schoon)ouder(s) of familieleden die zelfstandig wonen, 11% die thuiswonend zijn met (mantel)zorg of extra (huishoudelijke) hulp en 8% die wonen in een verzorgingstehuis.

Respondenten met (schoon)ouder(s) of familieleden die extra kwetsbaar zijn, geven aan dat corona op de volgende manier(en) een invloed heeft gehad op hun kwetsbare ouderen:
1. Sociaal (69%);
2. Emotioneel (denk daarbij aan eenzaamheid, gevoel van onveiligheid of depressieve gedachten etc.) (69%);
3. Fysiek/lichamelijk (37%);
4. Corona heeft geen invloed gehad (9%);
5. Op een andere manier (6%)*.

** Zie bijlage voor toelichtingen op welke andere manier corona een invloed heeft gehad op kwetsbare ouderen.*

43% van de respondenten geeft aan dat hun kwetsbare ouderen geen klachten/last van de gevolgen meer hebben. 41% van de respondenten geeft aan dat hun kwetsbare ouderen af en toe nog klachten/last van de gevolgen hebben, 13% geeft aan dat hun kwetsbare ouderen (zeer) regelmatig klachten/last van de gevolgen hebben, maar dat deze gelijk blijven of afnemen en 2% van de respondenten geeft aan dat hun kwetsbare ouderen (zeer) regelmatig klachten/last van de gevolgen hebben en dat deze nog toenemen.

Van de respondenten met kwetsbare ouderen die af en toe nog of (zeer) regelmatig klachten/last van de gevolgen hebben, geeft 82% aan dat de klachten zijn ontstaan tijdens de coronacrisis.

15

AANPAK CORONACRISIS

TIPASTEN.NL Asten

De gemeente hoort graag uw mening hoe u de aanpak van de coronacrisis heeft ervaren.

5. Wat heeft de gemeente Asten volgens u goed en minder goed gedaan tijdens de aanpak van de coronacrisis? (meerdere antwoorden mogelijk)

n V5 = 429
Basis: respondenten inwoners

14% van de respondenten heeft een punt aangedragen wat de gemeente Asten goed heeft gedaan tijdens de aanpak van de coronacrisis. 12% van de respondenten heeft een punt aangedragen wat de gemeente Asten minder goed heeft gedaan.

Hieronder volgt een bloemlezing op steekproef* van inwoners die een punt aangedragen hebben wat de gemeente Asten goed heeft gedaan tijdens de aanpak van de coronacrisis. Het betreffen de letterlijke antwoorden en deze kunnen dus spel- en taalfouten bevatten:

- 'communicatie over de stand van zaken'
- 'regelmatige berichtgeving en contacten'
- 'Steun aan bijvoorbeeld ondernemers, duidelijk erachter staan'
- 'Berichten in het Peelbelang, ook door de burgemeester. Ondersteunen van de winkeliers en horeca'
- 'Behoorlijk goed in toezicht, maar niet overal'
- 'Aandacht voor de inwoners, interesse in hoe het met hen gaat'
- 'Landelijke beleid gevolgd'
- 'alles was nieuw dus ook voor de gemeente Asten en in dit kader: prima aangepakt!!'
- 'door de berichtgeving van Leef Asten en de coordinator, was het veel duidelijker uit te leggen aan de leden van onze vereniging'

Hieronder volgt een bloemlezing op steekproef* van inwoners die een punt aangedragen hebben wat de gemeente Asten minder goed heeft gedaan tijdens de aanpak van de coronacrisis. Het betreffen de letterlijke antwoorden en deze kunnen dus spel- en taalfouten bevatten:

- 'sluiten park'
- 'Te lang alles dicht houden'
- 'In de corona crisis heb ik vanuit de gemeente heel weinig vernomen, dat zou bij een volgende crisis meer mogen zijn.'
- 'Afplakken bankjes'
- 'Zeer streng de maatregelen opvolgen. Geen mogelijkheden voor evenementen ook met in achtneming van maatregelen. Niet flexibel richting horeca en organisaties.'
- 'Buiten de stukjes in Peelbelang heb ik niks van een gemeentelijk beleid gemerkts v'
- 'Handhaving coronaregels in winkels en horeca'
- 'zorg voor kwetsbaren en inwoners'
- 'Evenementen zoals de kermis niet meer laten doorgaan, terwijl het wel kon volgens de maatregelen'

16

**Voor een volledige lijst aan opmerkingen, zie bijlage.*

TOT SLOT

TIPASTEN.NL Asten

V9. Heeft u nog overige opmerkingen en/of suggesties omtrent de aanpak van de coronacrisis voor de gemeente Asten?

n V9 = 427
Basis: respondenten inwoners

Een diverse lijst aan overige opmerkingen of suggesties wordt gegeven door de respondenten; 9% van de respondenten geeft een opmerking of suggestie omtrent de aanpak van de coronacrisis voor de gemeente Asten. Enkele voorbeelden van opmerkingen of suggesties *:

- 'Meer logica vwb ontmoetingen en winkels en horeca en sport.'
- 'Geef winkeliers de verantwoording mbt handhaving,.'
- 'Sociale isolatie moet niet mogen.'
- 'Mee toezien op dragen mondkapjes as dat verplicht was!'
- 'Als gezamenlijke gemeenten meer weerstand bieden aan "Den Haag", want de lockdowns waren harder dan nodig, denk ik.'
- 'samen sterk. Eenduidig beleid.'
- 'Heb niet veel van gemeente Asten gehoord tijdens Coronacrisis'
- 'Alle winkels dicht. Was niet goed.'
- 'Heb niet bewust vanuit de Gemeente zaken ervaren omtrent de Corona Crisis. De berichtgeving komt met name uit Den Haag, daar waar het ook hoort. Gemeente Asten heeft hier weinig invloed op en heeft mijn inziens de berichtgeving gevolgd vanuit de Nationale Overheid'
- 'Misschien overleg in leven roepen met meerdere partijen (maatschsppelijke instellingen/verenigingen/ gezondheidszorg etc om te delen en leren met en van elkasr'
- 'Neem kansen mee naar de toekomst, een vb. is de inrichting van de markt / centrum. Laat de ruimere terrassen staan dat is een win-win zowel voor de ondernemers als voor de bezoekers. En dan zou ik ook meteen de auto's van de markt weren, een stukje lopen is veel gezonder. En zo is het ook veel veiliger.'
- 'Horeca en kantine verenigingen gelijkstellen'
- 'Mocht er nog een lockdown komen, help dan de kwetsbare bedrijven zoals bijv de horeca om op een creatieve manier toch inkomsten te krijgen. Zoals via een food wandeltocht door onze mooie gemeente.'
- 'Ik zou willen dat er rekening gehouden werd met andere aspecten dan alleen in het team komen dan alleen volksgezondheid, veel mensen en bedrijven hebben geleden onder de maatregelen die lang niet allemaal effectief zijn en dus overbodig'
- 'Stimuleer horeca en winkeliers en Midas om desinfectiezuilen te laten staan en bijvullen!'
- 'Blijf communiceren met mensen die het moeilijk hebben.'

** Dit betreffen letterlijke antwoorden en deze kunnen spel- en taalfouten bevatten, antwoorden zijn op steekproef weergegeven. Voor een volledige lijst aan opmerkingen of suggesties, zie bijlage.*

17

TIPASTEN.NL Asten

H3. RESULTATEN BEDRIJFSLEVEN

18

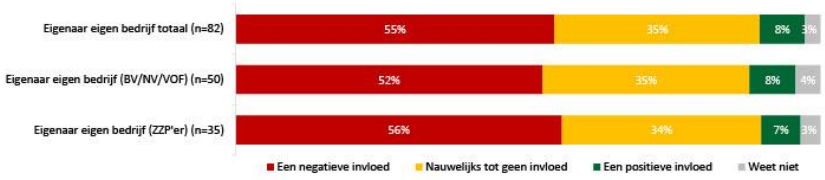
INVLOED BEDRIJFSLEVEN

TIPASTEN.NL

V3. Hoe zou u de invloed van de coronacrisis op uw bedrijf omschrijven?
V4. De aard van de invloed van de coronacrisis op mijn bedrijf heeft/had onder meer betrekking op: (meerdere antwoorden mogelijk)

n V4 = 82
Basis: respondenten met eigen bedrijf

De meerderheid van de respondenten met een eigen bedrijf zou de invloed van de coronacrisis op hun bedrijf omschrijven als een negatieve invloed (55%).

Respondenten met een eigen bedrijf geven aan dat de aard van de invloed van de coronacrisis op hun bedrijf betrekking heeft/had op:
1. Sluiting van onze onderneming door lockdown-maatregelen (31%);
2. De coronacrisis heeft geen invloed (gehad) op onze onderneming (27%);
3. (Complete) vraaguitval (18%);
4. Wegvallen afzetmarkten (16%);
5. Andere aard (14%)*;
6. Personeelstekort door ziekte (13%).

** Zie bijlage voor toelichtingen voor welke andere aard de invloed van corona heeft/had op het bedrijf.*

19

GELEERDE LES

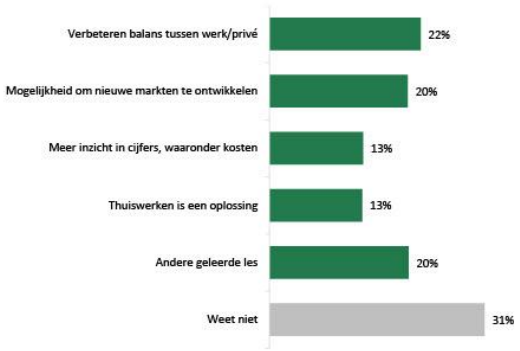
TIPASTEN.NL

V5. Wat heeft u als ondernemer geleerd van de coronacrisis? (meerdere antwoorden mogelijk)

n V5 = 81
Basis: respondenten met eigen bedrijf

22% van de respondenten met een eigen bedrijf geeft als geleerde les van de coronacrisis aan 'Verbeteren balans tussen werk/privé', gevolgd door 'Mogelijkheid om nieuwe markten te ontwikkelen' (20%) en 'Andere geleerde les' (20%). De gegeven antwoorden welke andere les men geleerd heeft, zijn van uiteenlopende aard*.

** Zie bijlage voor de andere geleerde lessen.*

20

AANPAK CORONACRISIS

TIPASTEN.NL Asten

De gemeente hoort graag uw mening hoe u de aanpak van de coronacrisis heeft ervaren.

V6. Wat heeft de gemeente Asten volgens u goed en minder goed gedaan tijdens de aanpak van de coronacrisis? (meerdere antwoorden mogelijk)

n V6 = 78
Basis: respondenten met eigen bedrijf

11% van de respondenten heeft een punt aangedragen wat de gemeente Asten goed heeft gedaan tijdens de aanpak van de coronacrisis. 8% van de respondenten heeft een punt aangedragen wat de gemeente Asten minder goed heeft gedaan.

Hieronder volgen de punten van respondenten met een eigen bedrijf die een punt aangedragen hebben wat de gemeente Asten goed heeft gedaan tijdens de aanpak van de coronacrisis. Het betreffen de letterlijke antwoorden en deze kunnen dus spel- en taalfouten bevatten:

- 'Vraagbaak voor ons.'
- 'de samenwerking met ondernemers en de wijze van handhaving.'
- 'Koop lokaal-actie'
- 'Communicatie 2de jaar lockdown prima, zelf op het einde top. Dat we contact hadden met iemand die je helpt meteen met antwoorden'
- 'netjes doen wat ze in Den Haag zeggen'
- 'Fijn dat we geen zaalhuur hoefden te betalen zodat we niet in de schulden kwamen.'
- 'Medewerking BOA's'
- 'behulpzaam en meedenkend.'

Hieronder volgen de punten van respondenten met een eigen bedrijf die een punt aangedragen hebben wat de gemeente Asten minder goed heeft gedaan tijdens de aanpak van de coronacrisis. Het betreffen de letterlijke antwoorden en deze kunnen dus spel- en taalfouten bevatten:

- 'Nooit geïnformeerd bij ondernemers hoe het gaat of eventueel financiële steun geboden'
- 'Communicatie 1jaar echt slecht.. niet kijken naar oplossingen, maar wel zeggen wat niet mag of kon. Denk dat wij als ondernemers meer geluisterd mag worden hoe we samen met de gemeente naar oplossingen kunnen kijken.'
- 'mensen met een andere keuze buiten sluiten'
- 'Communicatie en begrip van persoonlijke situatie'
- 'inconsequente of onvoldoende handhaving'
- 'informeren naar hoe het ging, wat nodig, luisterend oor'

21

TOT SLOT

TIPASTEN.NL Asten

V7. Heeft u nog overige opmerkingen en/of suggesties omtrent de aanpak van de coronacrisis voor de gemeente Asten?

n V7 = 77
Basis: respondenten met eigen bedrijf

Een lijst aan overige opmerkingen of suggesties wordt gegeven door de respondenten; 7% van de respondenten geeft een opmerking of suggestie omtrent de aanpak van de coronacrisis voor de gemeente Asten. Dit betreffen letterlijke antwoorden en deze kunnen spel- en taalfouten bevatten.

- 'Ik zou niet weten wat Asten voor ons heeft betekend, we moesten het zelf oplossen.'
- 'Eerst met betrokken bije ondernemers en steun deze niet alleen met koop lokaal maar ook daadwerkelijk. Stukje iedere week van de burgemeester in het peel belang zo niets zeggend.. Kom een keer daadwerkelijk langs bij je ondernemers. Dan weet je pas echt wat er leeft en speelt. Steun ze ook door met kermis geen andere food trucks toe te staan gun het de lokale ondernemers'
- 'wees goed voorbereid op de toekomst; komend najaar?'
- 'Ondernemers uitnodigen voor een gesprek hoe het is gegaan ipv mail of vragenlijsten.. maak het veel persoonlijker en betrokken voelen'
- 'heb ook een eigen mening dan alleen wat opgelegd wordt, lekker makkelijk'

22

TIPASTEN.NL Asten

H4. RESULTATEN MAATSCHAPPELIJKE ORGANISATIES, VERENIGINGEN EN STICHTINGEN

23

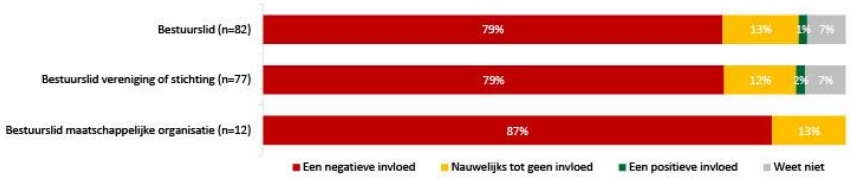
INVLOED MAATSCHAPPELIJKE ORGANISATIES, VERENIGINGEN EN STICHTINGEN

TIPASTEN.NL Asten

V2. Hoe zou u de invloed van de coronacrisis op uw maatschappelijke organisatie, vereniging of stichting omschrijven?
V3. Wat is voor uw maatschappelijke organisatie, vereniging of stichting de grootste uitdaging (geweest) door de coronacrisis?

n V2 = 82; V3 = 81
Basis: respondenten bestuurslid maatschappelijke organisatie/ vereniging/stichting

De meerderheid van de respondenten die bestuurslid is bij een maatschappelijke organisatie, vereniging of stichting, zou de invloed van de coronacrisis op hun maatschappelijke organisatie, vereniging of stichting omschrijven als een negatieve invloed (79%).

Respondenten die bestuurslid zijn, is gevraagd wat voor hun maatschappelijke organisatie, vereniging of stichting de grootste uitdaging is (geweest) door de coronacrisis. 88% van de respondenten heeft een uitdaging benoemd. Uitdagingen* die vaker terugkomen zijn: contact houden met leden, leden en vrijwilligers betrokken houden en financiën op orde houden.

** Zie bijlage voor een volledige lijst van uitdagingen.*

24

AANPAK CORONACRISIS

TIPASTEN.NL Asten

De gemeente hoort graag uw mening hoe u de aanpak van de coronacrisis heeft ervaren.

V4. Wat heeft de gemeente Asten volgens u goed en minder goed gedaan tijdens de aanpak van de coronacrisis? (meerdere antwoorden mogelijk)

n V4 = 78
Basis: respondenten bestuurslid maatschappelijke organisatie/ vereniging/stichting

22% van de respondenten heeft een punt aangedragen wat de gemeente Asten goed heeft gedaan tijdens de aanpak van de coronacrisis. 12% van de respondenten heeft een punt aangedragen wat de gemeente Asten minder goed heeft gedaan.

Hieronder volgt een bloemlezing op steekproef* van respondenten die bestuurslid zijn bij een maatschappelijke organisatie, vereniging of stichting die een punt aangedragen hebben wat de gemeente Asten goed heeft gedaan tijdens de aanpak van de coronacrisis. Het betreffen de letterlijke antwoorden en deze kunnen dus spel- en taalfouten bevatten:

- 'voldoende informatie'
- 'Tegemoetkoming verloren inkomsten'
- 'communicatie en samenwerking'
- 'Bekendmakingen en handhaving.'
- 'Het goed en adequaat op de hoogte stellen van de maatregelen. Hierdoor stonden wij als bestuur er niet alleen voor om de maatregelen te verdedigen en te handhaven'
- 'bijeenkomsten online doorgezet'
- 'Bereikbaar geweest voor vragen.'

Hieronder volgt een bloemlezing op steekproef* van respondenten die bestuurslid zijn bij een maatschappelijke organisatie, vereniging of stichting die een punt aangedragen hebben wat de gemeente Asten minder goed heeft gedaan tijdens de aanpak van de coronacrisis. Het betreffen de letterlijke antwoorden en deze kunnen dus spel- en taalfouten bevatten:

- 'geen belangstelling getoond'
- 'In het begin te rigide met handhaving'
- 'We moesten het zelf oplossen.'
- 'Voorlichting'
- 'Onze vereniging heeft niets gezien vanuit de gemeente'
- 'Verbod op buiten tennissen, ondanks grote afstand en buiten in de frisse lucht.'
- 'n.a.v. elke persconferentie duurde de communicatie naar de sportverenigingen toe vaak te lang'

25

**Voor een volledige lijst aan opmerkingen, zie bijlage.*

TOT SLOT

TIPASTEN.NL Asten

V5. Heeft u nog overige opmerkingen en/of suggesties omtrent de aanpak van de coronacrisis voor de gemeente Asten?

n V5 = 78
Basis: respondenten bestuurslid maatschappelijke organisatie/ vereniging/stichting

Een lijst aan overige opmerkingen of suggesties wordt gegeven door de respondenten; 11% van de respondenten geeft een opmerking of suggestie omtrent de aanpak van de coronacrisis voor de gemeente Asten. Dit betreffen letterlijke antwoorden en deze kunnen spel- en taalfouten bevatten.

- 'Erg blij met het goede overleg met de ambtenaar'
- 'Geleerd dat asten/ nederland toch niet zo democratisch is als we dachten.'
- 'kom uit de ivoren (ambtelijke) toren'
- 'We hebben nauwelijks contact gehad met de gemeente'
- 'Restaurants en horeca verenigingen in die situatie gelijk stelletje corona regels'
- 'Meer maatwerk leveren en overleg met verenigingen inzake mogelijkheden, i.p.v. verboden die door onze leden moeilijk te begrijpen zijn.'
- 'de dag na de persconferentie direct de sportverenigingen informeren over de maatregelen'
- 'Blijf goed communiceren'
- 'informeren naar hoe het met de onderneming gaat, interesse tonen'
- 'aandacht voor de eenzame ouderen hoe bereik je ze?'

26

H5 AFSLUITING

TIPASTEN.NL Asten

Onderzoeksbureau Toponderzoek heeft voor de gemeente Asten het onderzoek uitgevoerd.

Toponderzoek is een Horsters no-nonsense bedrijf, dat sterk is in het raadplegen van meningen. In een mondige wereld waarin men direct resultaat wil zien, is het raadplegen van meningen/ ervaringen/ beleving van belang om te overleven.

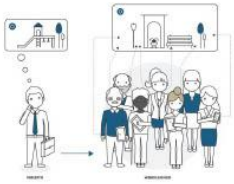
Onze professionele en flexibele medewerkers hebben interesse voor uw onderzoeksvraag om de beleving en inzichten vanuit de maatschappij regulier zichtbaar te maken. Door een transparant inzicht in hetgeen leeft en speelt onder burgers/bestuurders/politici, levert dit beter beleid en meer draagvlak op.

Onderzoeksbureau Toponderzoek wil de betrokkenheid van de inwoners van Asten vergroten. Via het panel TipAsten kunnen alle inwoners in de gemeente Asten hun mening kenbaar maken over onderwerpen die leven in hun samenleving. Ze geven raad, tips, om een gemeenschappelijk vraagstuk aan te pakken.

Op TipAsten.nl kan iedereen een aanmeldingsformulier invullen. Van tijd tot tijd worden deelnemers gevraagd naar hun mening over actuele onderwerpen. De deelnemers zijn en blijven anoniem en kunnen per onderzoek zelf beslissen of meedoen. Ze zijn niets verplicht. Het invullen van een enquête duurt slechts enkele minuten en de onderwerpen zijn sterk afhankelijk van de actualiteit.

TipAsten is een gemeenschapspanel, opgezet vanuit de gemeenschap. Heeft u marktonderzoekvragen of andere vragen over burgerraadplegingen, dan kunt u deze altijd stellen aan enquete@toponderzoek.com. Het is ook mogelijk om zelf onderwerpen aan te dragen voor de lokale peilingen. Of wilt u ook graag eens met ons sparren over een onderzoek of participatietraject? Neem dan nu contact met ons op!

TipAsten maakt het gemakkelijk om zonder veel moeite je zegje te doen!

Toponderzoek
Herstraat 20
5961 GJ Horst
www.Toponderzoek.com

enquete@toponderzoek.com
085-4860100

Toponderzoek is lid van MOA.

27